

primorski utrip

ČASOPIS ZA SLOVENSKO OBALO IN ZAMEJSTVO

Piran-Izola-Koper

DROGA
PORTOROŽ

September 1998

leto 5

številka 55

cena 100 SIT

Banka Koper

ZATON KRAJEVNIH SKUPNOSTI NASVIDENJE V 4. JUGOSLAVIJI

stran 3

stran 12

stran 7

BORIS CAVAZZA -človek različnosti

Občinski svet Piran

36. seja, četrtek 17. septembra ob 9.00 uri.

Vendarle o garaži na Fornačah.

Člani piranskega občinskega sveta bodo na prvi jesenski seji obravnavali osem točk, med katerimi se zdijo zelo pomembne predlog odloka o določitvi volilnih enot za izvedbo lokalnih volitev v Občinski svet Občine Piran (ena ali več volilnih enot?), predlog sklepa o delni povrnitvi stroškov volilne kampanje za lokalne volitve, ki ne smejo preseči 60 SIT na pozameznega volilnega upravičenca v občini, predlog priprave PIA in strokovnih podlag za leto '98 v občini Piran - dopolnitev (za letališče, bencinsko črpalko in mejni prehod). Poročilo bo podalo tudi JP Ogrevanje Piran, spet pa se obeta vroča razprava okrog osnutka lokacijskega načrta za garažno hišo na Fornačah pred Piranom. Če bo obvladal razum bo mesto končno dobilo garažno hišo s kapaciteto 1000 parkirnih mest.

Izredna seja Občinskega sveta občine Izola bo v torek, 15. 9. ob 18.15, Kristanov trg 1.

Prof. Vojka Štular

Uradna kandidatka ZLSD za županjo občine Piran.

Predstavili so jo na tiskovni konferenci 8. septembra v Portorožu, na kateri sta sodelovali tudi predsednik stranke Borut Pahor in glavni tajnik Dušan Kumer. Ocena ZLSD: velika verjetnost zmage

Piran

Že peti kandidat za župana

V volilno bitko za županski prestol v piranski občini se poleg štirih znanih kandidatov (Vojka Štular, dr. Riana Benko, Robert Časar, Klavdij Mally, namerava spustiti kot samostojni kandidat tudi Ante Belobrajdič, dipl. pravnik iz Pirana. Več let je bil tajnik KS Lucija, nekaj časa je bil zaposlen v pravosodju, sedaj pa kot samostojni podjetnik posameznik nudi svoje intelektualno-pravne storitve Občini Hrpelje - Kozina, kot pravni svetovalec. Njegov moto je poštenost, vztrajnost ter upoštevanje volje ljudi. Pravi tudi, da ni obremenjen z vsakodnevnimi političnimi in piranskimi zdrahami. Potencialni kandidat za župana Ante Belobrajdič je že sestavil, moramo reči, kar zanimiv program potreb za razvoj občine Piran, s številnimi točkami in področji, dolg kar pet strani. Za Piran predvideva med drugim razbremenitev prometne zapore in bistveno znižanje cene parkirnin. Za Portorož visoki turizem, pospeševanje igralništva in izločitev prekomernega hrupa. V Luciji središče mesta, ki ga še doslej ni in tako naprej. O kandidaturi na volitvah za župana resno razmišlja še najmanj pet kandidatov. Kaže, da bo kljub težavam v katere leže Občina Piran že oktobra na tem področju prva gneča. Na prejšnjih volitvah je bilo skupaj sedem kandidatov za župana občine Piran. Takrat je prepričljivo zmagal Franko Fičur, tik za njim pa je bil Klavdij Mally. S svojim kandidatom za župana zna priti na dan tudi Slovenska ljudska stranka, ki se v piranski občini kot politična stranka že utrjuje.

ZLATI BOBEN '98

Prihajajo zvezde oglaševalske stroke.

Peti oglaševalski festival nove Evrope Zlati boben '98 bo od 5. do 9. oktobra v Portoroškem Avditoriju.

Slovesna podelitev nagrad in Golden Gala Party pa bosta 9. oktobra ob 20.00 uri v Gallusovi dvorani v Cankarjevem domu v Ljubljani.

2. slovenska konferenca o odnosih z javnostmi

Portorož, Grand hotel Emona
17. do 19. september 1998

Slovensko društvo za odnose z javnostmi bo od 17. do 19. septembra v GH Emona na Bernardinu organiziralo drugo slovensko konferenco o odnosih z javnostmi, ki velja za največji letni strokovni dogodek. Več na strani 11.

Hipermarket

Odprti smo vsak dan od 9 do 21 ure
ter v nedeljo od 9 do 15 ure.
Pričakujemo Vas!

**MESNA
OPTIKA**

Pristaniška 33
Koper
066 272 461

Kongresni trg 9
Ljubljana
061 214 156

Mestna optika je podjetje z najdaljšo tradicijo s področja pripomočkov za korekcijo in zaščito vida. Naša ponudba zajema celotno paleto storitev: - korekcijska očala - sončna očala - kontaktne leče - tekočine, etuii, vrvce in vsi ostali pripomočki. V ponudbi so zajete vse pomembnejše svetovno priznane blagovne znamke, kot so:

Luxotica, Yves Saint Laurent, Giorgio Armani, Lacoste, Ray Ban, Police, Cotter, Zeiss, Rodenstock, Valentino, Country, Lastes.

**MESNA
OPTIKA**

NAGRADNI KUPON

-10%

Ob predložitvi kupona vam priznamo popust pri nakupu kateregakoli artikla iz našega prodajnega programa.

fotooptika RIO

IZOLA

Naj očala za vse generacije

fotooptika RIO Ljubljanska 24 IZOLA

POSLOVANJE IN PROMET
Z NEPREMIČNINAMI

PE PIRAN

Bolniška 1
Tel.: 066/ 747-153,
747-154

PE IZOLA

Ljubljanska 41
Tel.: 066/ 647-218

TERME PALACE
Portorož Portorož Slovenija

Mesec AKUPUNKTURE
v Termah Palace

V mesecu septembru nudimo akupunkturo z
10 % popustom in posebno ponudbo:
vsakih 10 akupunktur vstop v savne in tepidarium
GRATIS.

Obiščete nas lahko tudi v THALASU CENTRU
s številnimi izjemnimi storitvami kot so:
Thalaxion, Škotski tuš, masaža Vichy, masaža multi jet,
whirlpools s slanico ali z morsko vodo.

Vabljeni v Terme Palace.

Informacije in rezervacije: Tel. (066) 747 360, 747 041

Pekarna Koper d.o.o.
Pobeška 15, 6000 Koper
Tel. & fax: 066/ 31-303

Bogato obložena miza s pekarskimi in
slastičarskimi dobrotami

Mlinotestove Pekarne Koper

* Sveže potice * Pince

ter druge pekarske in slastičarske
posebnosti na vaši mizi

Quicklab

Foto color laboratory - Obala 7, Bernardin, 6320 Portorož - Tel.: +386 66 75 664

Foto color laboratory - Obala 41, Portorož - izdelava fotografij, prodaja fotografskega materiala in opreme

IZDELAVA FOTOGRAFIJ V ENI URI - RAZVIJANJE DIAPOZITIVOV -
IZDELAVA FOTOGRAFIJ IZ DIAPOZITIVOV - PRODAJA FOTOMATERIALA IN OPREME

OD VSEPOVSOD

Rim Predsednik Republike Italije Scalfaro praznoval svoj 80. rojstni dan

Predsednik Republike Italije Oscar Luigi Scalfaro je v sredo, 9. septembra praznoval svoj 80. rojstni dan. Scalfaro je dosegel tako visok življenski jubilej v odličnem zdravju in poln energije.

Mnogi Italijani bi radi videli, da jih vodil tudi v naslednjem predsedniškem mandatu, ki pa, kot je predlagal sam Scalfaro, ne bi več trajal sedem, temveč le šest let.

Washington

Z mini A-bombo nad teroriste?

Načrtuje ameriški predsednik Bill Clinton uporabo mini atomske bombe zoper teroriste? Tako se namreč sprašuje nemški BILD in nadaljuje, da podlaga za morebitno uporabo taktičnega atomskega orožja leži v vojaški doktrini Združenih držav Amerike iz leta 1996. Že takrat so namreč vojaški strokovnjaki ugotavljali, da se lahko do množičnega uničevalnega orožja dokopljejo tudi "nevladni akterji"- teroristi. Kaj bi se pri vsem tem lahko zgodilo si lahko samo zamišljamo. Ameriški obrambni minister Cohen odgovarja: "Pripravljeni moramo biti na dolgotrajni boj s teroristi".

Zakaj Washington načrtuje uvrstitev nuklearnega orožja (nekakšne mini atomske bombe) v boju zoper mednarodni terorizem? V Pentagonu so prepričani, da so mednarodne teroristične organizacije že dodobra organizirane. Nekatere gmotno podpirajo tudi bogati islamski ekstremisti, kot na primer omenjajo 42-letnega milijarderja Osama Ibn Ladena. Teroristi se poslužujejo vse bolj modernega in uničujočega orožja pri svojih napadih in izbrane cilje, ob tem pa običajno nastrada velika množica nedolžnih ljudi, ki so se slučajno znašli na kraju zločina. Teroristi naj bi imeli v posesti (ali se lahko dokopljejo) tudi biološko in kemično orožje. Pravzaprav ga že posedujejo, celo v ZDA, ugotavlja ameriška FBI. Takšno orožje običajno izdelujejo v tovarnah strupov, globoko pod zemljo, zaščiteno z debelimi betonskimi stenami. Do živega jim lahko pridejo le z otamskim udarom. Verjetno pa tudi ni več daleč čas, ko bodo teroristi imeli "svoje" atomsko orožje. Takrat se bo svetu pisalo zelo slabo. Kako naj bi izgledal ameriški atomski napad?

Nova generacija mini-atomske bomb ima vgrajen aerodinamični sistem. Takšne bombe z oznako B 61-11, lahko s pomočjo plavuti dokaj natančno zadenejo cilj, na primer tovarno, bunker... Eksplozivno telo, ki doseže obseg ene teniške žogice, lahko prodre do 6 m globoko v cilj, kajti vročina, ki nastane ob eksploziji topi tudi skale in beton.

Mini atomske bombe z omejeno udarno močjo so sestavili nalašč za takšne primere z namenom, da ob morebitnih napadih na teroristične postojanke atomaska bomba ne bi razdejala širše okolice pobila nedolžni ljudje.

Bonn

200 milijonov mark žrtvam Nacizma

Nemška vlada se je pred nedavnim z židovsko organizacijo dogovorila, da bo Nemčija žrtvam Holokausta iz vzhodne Evrope, ki doslej še niso nič dobili, izplačala 200 milijonov mark odškodnine.

Iran

Prvi ženski časopis

V Teheranu, glavne mestu Irana je začel izhajati prvi ženski časopis "San" (Ženska). Časnik poproča o politiki, kulturi, socialni. List izdaja hčerka nekdanjega predsednika Rafsandžanija, poroča Bild. Po islamski revoluciji v Iranu je to nedvomno že velik napredek.

Hamburg

Izdelali mini kamero

Najmanjša videokamera na svetu je kanadske izdelave in ni večja od človeškega prsta. Poleg tega porabi silno malo energije.

Moskva

Velika invazija nezadovoljnih iz Rusije

Interpol razpolaga s podatki, da se v Moskvi in njeni okolici organizirano zbira velika množica kakšnih 300.000 ljudi, ki bi se želeli izseliti v zahodne države, zlasti seveda v Zvezno republiko Nemčijo, kjer si obetajo boljše in lepše življenje, piše Bild. Nemški eksperti v Interpolu skupaj z ruskimi kolegi razmišljajo kako bi preprečili namere, verjetno nezadovoljnih in socialno ogroženih ljudi, ki bi si radi poiskali boljši življenski prostor.

Nevarnost nove oktobrske revolucije?

V Rusiji ni tako mirno. Zaradi krize in tudi revščine se podaljšujejo vrste v trgovinah, ljudje javno protestirajo po moskovskih ulicah. Demonstrirajo. V nekem nemškem časopisu smo lahko videli protestno skupino moskovčanov, ki so nosili sliko nekdanjega diktatorja Stalina (umrl 1953). Bo Moskva preživela veliko gospodarsko in politično krizo, ali pa se nevarno bliža nekakšna nova oktobrska revolucija?

Kako rešiti rubelj pred padcem oziroma razvrednotenjem in poplačati visoke državne dolgove ter pogrti naprej slabo stoječe gospodarstvo. Predsednik Boris Jelcin je prav zaradi tega poklical nazaj na staro premiersko mesto svojega potencialnega naslednika Viktorja Černomirdina. Duma glasuje proti. Černomirdinu očita, da je prav on sokriv za zdajšnje finančne in gospodarske težave v Rusiji. No, Jelcin je zadevo uredil in predlagal novega kandidata za premiera. To je sedaj že bivši zunanji minister Rusije 69-letni Jevgenij Maksimovič Primakov.

Novo upanje za neplodne moške

Skupina zdravnikov iz Manchestra (Velika Britanija) načrtuje prvo transplatacijo mod, da bi tako pomagali moškim, ki se zaradi bolezni morajo podvreči kemoterapiji. Poizkusi na živalih so se pokazali kot uspešni. Sedaj nameravajo pomagati enajstim moškim, ki so nujno potrebni kemoterapije. Običajno takšni pacienti postanejo neplodni. Pred kemoterapijo jim bodo odstranili "plodno" tkivo v modah, ga globoko zamrzili in po upsešni kemoterapiji ponovno vsadili na svoje mesto. Neplodnim moškim bi po podobnem postopku lahko vstavili plodno tkivo raznih drugih darovalcev. Kritiki seveda že opozarjajo na probleme genetike, češ, žena zanosi z mošcem, sperma pa je od neznanega, piše Bild.

Volitve v Nemčiji Bo Kohl spet zmagal?

68-letni nemški kancler Helmut Kohl (CDU), ki je že 18 let šef vlade, lahko upravičeno upa, da bo na nedeljskih volitvah 27. septembra 1998 ponovno visoko dvignil roke v zmagoviti pozdrav svojemu narodu kot kancler, ki ga mnogi spoštujejo, mnogi grajajo, nekateri celo sovražijo, a vsi vedo, da je človek izjemnih sposobnosti, širokih pogledov na svet, oče novih integracijskih procesov EU, človek, ki se odlično znajde v zunanji politiki. Njegov nasprotnik 54-letni Gerhard Schroeder (SPD), ki je že 8 let ministrski predsednik v deželi Niedersachsen, kajpak misli, da bo žezlo kanclerja velike Nemčije prevzel on. No, videli bomo. Kampanje so v teku. Nekateri analitiki pričakujejo zanimiv politični duel med nasprotnikoma in tesen izid na volitvah.

Župan proti prostitutkam

Tržaški župan Riccardo Illy verjetno ne mara prostitutk, ki se nastavljajo po raznih vogalih na robu cestišč in zvajljajo moške v svoj dragoceni objem. Župan zahteva v mestu več omike, zato naj bi se celo sam, skupaj z občinskim funkcionarjem odpravil na "teren" in se prepričal o "dejanskem stanju". Prvi ogled po mestu ni bil uspešen. Nikjer nobene prostitutke, nobenega prekrška po meri odloka. Delo nadaljujejo mestni redarji, ki pa so se pritožili, češ da je tovrstni nadzor ožremenjujoč, zanje dodatno delo, ki ga je treba plačati. Najstarejša obrt na svetu in seveda tudi v Italiji, funkcionira odlično. Le kaj si o njej mislijo poročene ženske, ki so lahko izvedele iz časopisov, da vsak tretji poročeni moški v Italiji rad skoči čez plot. Kam bi drugim kot k vročim ljubicam.

Bill Clintonov Sexgate

Monica mu je zmešala glavo, žena ga ljubi

Z roko v roki se je družina Clinton odpravila na dopust po težki preizkušnji Sexgate. Billu Clintonu, amerškemu predsedniku je neodvisni javni tožilec Kenneth Starr hotel pred veliko ljudsko poroto na tako imenovanem internem zaslišanju na vsak način dokazati da je z gospodično, sedaj že "ugledno gospo" Monico Lewinsky, imel primerne in ne primerne (spolne) odnose. Hčerka Chelesea (18) se sedaj nekoliko bolj drži svoje mame Hillary (50). Prevarana prva dama Amerike kljub verjetnemu razočaranju vsaj javno ni zapustila svojega moža. Dejala je, da ga kljub vsemu ljubi. Če bi rekla čez eno leto grdo besedo, bi Bill padel. Tako je pač v Ameriki, kjer tudi ženska beseda nekaj velja. Nekateri se sedaj sprašujejo ali ga Hillary ljubi zaradi ljubezni ali zaradi moči, ki jo lahko obdrži dokler bo prva dama najmočnejše države na svetu.

Lepa, zapeljiva Monica

Skoraj neverjetno koliko časa in papirja so Američani porabili za stavri, ki se jih na koncu koncev niti ne tičejo. Očitno pa ja tako, da politiku merijo tudi zasebno življenje. In kdo je ta Monica Lewinsky, ki jo naenkrat pozna ves svet?

Monica Lewinsky je stara 25 let, je hčerka bogatih staršev. Po nekakšnih zvezah je junija 1995 prišla v Belo hišo. Novinka je bila najprej praktična, pozneje je delala nekaj časa v pravniškem oddelku. Bill Clinton jo je tako fasciniral (prevzel), da je potem vedno iskala priliko, da bi mu bila čim bližje. Po njegovi ponovni izvolitvi mu je na vrtu Bele Hiše padla v objem. To ste lahko večkrat videli na TV ekranu. Leta 1996 je bila predstavljena v Pentagonu. Januarja 1998 je Newsweek prvič objavil nekaj o aferi. Monica se je izogibala izjavam in 7. avgusta prvič javno izpove: "Imela sem (spolne) odnose s predsednikom Clintonom". Vsa solzna prizna, "najmanj 12 krat seksualne stike". Clinton naj bi od nje večkrat zahteval tudi oralni seks. Nemški Bild celo piše, da naj bi morala Monica pred njim plesati gola. Časniki, zlasti rumeni tisk, je kar tekmoval kdo bi napisal bolj napeto zgodbo. Toda Američani so trezno ljudstvo, svojega predsednika imajo, kljub temu, če je res skočil čez plot, še vedno radi in mu zaupajo. Sicer pa vodenje države in seks ni isto, kajne? Res pa je, da zaradi žensk padajo tudi predsedniki. No, Clintonu se to (še) ni zgodilo.

Kaj je pokazala anketa o "visokem" seksu?

Na vprašanje nekega kanadskega časnika ali bi moral Clinton odstopiti, če bi se izkazalo, da je sex afera resnična? 81% vprašanih Italijanov je odgovorilo z NE, 80% vprašanih Danccev NE, 71% Nemcev NE. Z DA, odstopiti bi moral, je odgovorilo 72% Indonezijcev, 62% Indijcev in komaj 33% Američanov! (Monica Lewinsky na sliki ilustriranega časnika Bild)

Škofije - Trst - Videm

V Sloveniji in Italiji že ne vedo več kam s prebežniki

Pritisk revnih in obupanih ljudi iz ZR Jugoslavije, Romunije, Šrilanke, BiH, Azije in Afrike, ki si obetajo novo boljše življenje v deželah, kjer kraljuje kriza izobilja, ne pojenja. Število ilegalnih prestopov slovenske meje strmo narašča in letos naj bi jih zasledili že kokoli 6.600. Nekaterim skupinam ilegalni prehod uspe, mnoge pa zasačijo že na meji in jih vrnejo. Tako je italijanska mejna policija pri Trbižu ustavila 100 romunskih prebežnikov, ki so prihajali iz Avstrije in so bili strpani v dveh dostavnih vozilih. Policija aretirala voznika, glavnega organizatorja pa pravzaprav nikoli ne ujame. O problemu prebežništva na območju JFK sta se pred kratkim v Rimu pogovarjala predsednik deželne vlade FJK Roberto Antonione in notranji minister Giorgio Napolitano. Slovenija je postala tranzitna država prebežnikov, Italija pa izhodiščna točka za potovanje naprej proti Zvezni republiki Nemčiji. Bolj ko se Evropa zapira, bolj se polnijo prehodni domovi za tujce, tako pri nas v Sloveniji, kot tudi v Italiji.

Zaton krajevnih skupnosti?

V Sloveniji imamo pravo množico 192 občin in nerešeno vprašanje pokrajin, ob tem pa se izgublja prvotni pomen in vloga krajevnih skupnosti.

Bistvo delovanja lokalne samouprave ni toliko v številu občin in krajevnih skupnosti, temveč v pravicah, prenešenih iz državne pristojnosti na občine.

Glede tega so krajevne skupnosti v veliko slabšem položaju kot občine, saj praktično nimajo več nobene prave pristojnosti in vloge, ki so jo imele v starem sistemu delovanja lokalne uprave, ko so še občine bile nekakšna podaljšana roka države. Nekatere krajevne skupnosti se lahko le pohvalijo z velikim premoženjem (stavbe, cela nadstropja v stolpih), kar jim lahko zavida marsikatera novoustanovljena občina s fiksom, tajnikom in županom. Krajevna skupnost je samostojna oseba javnega prava, pravni subjekt torej, ki gledano s tega zornega kota pravzaprav ni več sestavni del občine, čeprav jo je občina ustanovila oziroma ji podaljšala življenje s svojim statutom. Krajevna skupnost pa marsikje postaja celo ovira za delovanje občine; nekakšna opozicija namesto tvorni sodelavec v iskanju skupnih ciljev in rešitev v občini.

Še letos razprava o pokrajinah

Lokalna samouprava ostaja tako še kar precej nedorečena, zlasti tudi kar se tiče skorajda že ugankarskega vprašanja o nesojenih pokrajinah. Razprava o pokrajinah se bo, kot je povedal minister za lokalno samoupravo Božo Grafenauer (SLS) na okrogli mizi v Kopru, začela še letos. Razpon o možnem številu pokrajin (3 - 25) je tako velik, da postaja skorajda vse skupaj nekoliko neresno. To kar je le pomembno, o pokrajinah bodo zopet morali odločati ljudje in se bodo v občinah morali nekako zmeniti koliko jih hočejo, kakšne naj bodo, zlasti pa kako jih bodo financirali.

Vlada si ni želela toliko občin

Slovenska vlada si očitno res ni želela tolikšnega števila novih občin. V resnici jih je v zadnji rundi predlagala le 20. Državni zbor pa je konec julija ustanovil kar 45 novih tako, da

jih imamo sedaj v Sloveniji že skupaj 192. Predlogi za nove občine, ki prihajajo iz "bivših" krajevnih skupnosti pa se še kar množijo. Tako naj bi v naslednjem mandatskem obdobju imeli v Sloveniji že skupaj 208 občin, ob tem pa usiha število krajevnih skupnosti. Bodisi zato, ker so postale občine, bodisi zato, ker jih nove, ki so bile prej krajevne skupnosti, poznavajo njihovo delo in pristojnosti, nočejo ustanovljati. Ob množici občin se torej ne hote izgubljata vloga in pomen krajevnih skupnosti. Morda se nam prav na tem "najnižji" ravni lokalne samouprave obetajo pravi revolucionarni preobrati. Hočeš nočeš, nastajale bodo nekakšne četrtne skupnosti ali kaj podobnega, ki povsod ne bodo niti pravne osebe.

List popisanih želja

Kaj naj krajevne skupnosti ob vsem tem počnejo s svojimi "Pravili", nekakšnim, napisanim programom, želja brez prave teže in finančnega ovrednotenja? Krajan lahko na krajevni skupnosti vljudno izve, da mora to in ono urediti na upravni enoti, največkrat niti ne na občini, kajšele na krajevni skupnosti! Drugo, nič manj pomembno vprašanje je, zakaj so občinski statuti krajevnim skupnostim ponekod odmerili tako skromne (v bistvu nične) pristojnosti? Morda zato, ker naj bi občinski svetnik postal prava vez med občino in občanom (vmesna stopnja komunikacij torej ni potrebna), kar pa se seveda v praksi še ni tako zelo uresničilo. Anketa Informe Portorož je pokazala, da pravih vezi, obveščanja "baze" in povratnih informacij takorekoč ni ali pa niso tako pogoste. Ta in podobna vprašanja bodo kmalu udarila na dan z vsemi svojimi razsežnostmi nedorečene lokalne samouprave, ki se vedno bolj utaplja v finančnih težavah (nelikvidne občine).

V nekaterih krajevnih skupnostih se kljub vsemu znajdejo. Preprosto, ker morajo nekako preživeti - in vedno znova dokazovati svojo vlogo. Nekatere KS so si uspešno pridobile v trajno last nepremičnine (bivša družbena lastnina ali žulji krajanov), ki jih sicer v večini primerov brez soglasja občinskega sveta ne smejo odtujiti, lahko pa jih oddajajo v najem. V piranski občini sta svetla primera KS Portorož, ki je

dokler ji ni pogorela stavba, oddajala dobršen del svojih prostorov v najem. Podobno ravna KS Lucija. Glavna dejavnost KS ponekod tako ni več lokalna samouprava (skrb za krajana) ampak uspešno trženje in uvajanje drugih povsem gospodarskih dejavnosti.

Zborov krajanov, razen morda enkrat ali dvakrat na leto praktično ni več. Če pa že pride do sestanka, se ga udeleži peščica ljudi. Na rob temu pa je treba dodati, da je krajevna skupnost izgubila marsikatero pristojnost iz preteklosti, zato lahko le na veliko obljublja in usmerja...

Čudno se zdi, pa vendar bo držalo, da v občinah gledajo na "svoje" krajevne skupnosti kot na nekakšno konkurenco, ne pa podaljšano roko lokalne samouprave. Podobno kot sedaj občina ni več podaljšana roka države (to je v resnici upravna enota, ki jo lahko župan le vljudno obišče, ne more pa ji nič ukazati), je tudi krajevna skupnost izgubila svoje bistvo. Paradoksov s tem še zdaleč ni konec. Kopicca dela za ministra za lokalno samoupravo, torej. Ponekod so krajevne skupnosti hermetično zaprta strankarsko usmerjena gnezda, tudi kot valilnica oportunitizma in opozicionizma, kar lahko škodi enotnemu delovanju občine. "Zaprto" krajevne skupnosti zavisi pač od tega katera stranka trenutno obvladuje določeni teren, oziroma h kateri sodi predsednik Sveta KS.

To, da si cela vrsta obstoječih in ukinjenih krajevnih skupnosti potihoma ali javno, z odprtimi zahtevami (tudi preko Združenja krajevnih skupnosti), za vsako ceno želi postati občina, da bi vsaj nekoliko povečale svojo vlogo, ki ji nedvomno pripada, je samo po sebi razumljivo.

Zagovorniki drobitve lokalne samouprave bodo kmalu prišli do spoznanja, da množica tovrstnih subjektov ne pelje nujno k pravi lokalni samoupravi, žal pa to nedvomno tudi veliko stane in kmalu se je bati praznega žaklja v republiškem proračunu. Občinski uradniki se bodo tako prisiljeni dnevno ukvarjati s problemom krpanja svojih proračunskih potreb.

Franc Krajnc

Obvestilo

Opravljamo zdravstvene preglede

- za nastop na delo (predhodni zdravstveni pregled)
- za voznike vseh kategorij (A,B,C,D,E,F)
- za športnike in rekreativce

Informacije:

Tel.: 066/ 273 - 227 (gospa Silva)

Luška ambulanta medicine dela

Vojkovo nabrežje 38, Koper

Bo Zemlja vzdržala?

Naslednje leto bo na svetu že 6 milijard ljudi

Pred 50 leti (1948) je živelo na zemlji 2,3 milijarde ljudi. Bilo bi jih 50 milijonov več, če ne bi bilo krute in uničevalne druge svetovne vojne. Sredi prihodnjega leta (1999) bo na našem planetu prvič naraslo število prebivalstva na več kot 6 milijard. Človeštvo se zadnje čase zelo hitro razmnožuje. Vsako minuto prideva na svet 167 dojenčkov. Število prebivalcev se vsako leto poveča za 87 milijonov. Svetovna demografska eksplozija se tako nadaljuje, kljub izredno strogemu načrtovanju družine (Kitajska) in čez nekaj let se bo število prebivalcev na zemlji kar podvojilo. Zagotovo veliko prej kot leta 2050 bo na svetu že 10 milijard ljudi. Kaj se bo zgodilo? Bo dovolj življenjskega prostora, hrane, pitne vode, bomo dihal čisti zrak, kaj bo z oceani, bo prišlo do onesnaženja atmosfere, ozonske nevarnosti, ali bodo v večjih mestih ljudje že morali nositi zaščitne maske in živeti na tabletah? To so vprašanja, ki že zaposlujejo tudi strokovnjake. Ti namreč ocenjujejo, da naša zemlja takšne eksplozije prebivalstva preprosto ne bo zdržala! Vse bolj prihaja tudi v ospredje vprašanje skrbnega načrtovanja družine, ne le na Kitajskem, ampak tudi v drugih državah, zlasti azijskega in afriškega juga.

Saj ni res, pa je

Boljšje kot človek živi, tem slabše za njegova jetra.

Moderni za 18. stoletje

Za nakup stola in mize dobri dve uri časa

Če se boste odpravili po nakupih pohištva v Lesnine Moderne interiere v Kopru si boste morali vzeti čas za čakanje v vrsti, niso pa izključena tudi presenečenja.

V soboto, 22. avgusta dopoldne sem v tej znani trgovini s pohištvo hotel kupiti računalniško mizo in tri vrtljive stole. Prijazni prodajalci (zaradi sistema dela, ki ga imajo jih je očitno polovica premalo) pomagajo kupcem kolikor morejo, vendar največ časa očitno izgubijo z brskanjem po računalniku in ugotavljanjem ali so določeni artikli sploh na zalogi. Prospekt z velikimi popusti je pritegnil v salon pohištva kar nekaj kupcev, ki pa so lahko le ugotovili staro resnico, da za malo denarja dobiš malo muzike.

Ko sem končno prišel na vrsto sem naročil računalniško mizo RM2 črne barve, ki sem si je pred tem ogledal. Prodajalka je seveda najprej pogledala v računalnik in preverila, če jo imajo na zalogi. "Da, imamo jo", je pritrdila. Imate takšne vrtljive stole kot je oni tamle? "Ne vem. Najbolje je da stopite do skladiščnika. On vam bo zagotovo znal povedati". Delavec je imel polne roke dela (z iskanjem tega ali onega), a vseeno je bil tako prijazen in mi pokazal mesto, kjer imajo zapakirane stole. Ker nisem bil prepričan, če je barva sedeža v skladišču enaka kot barva tistega v salonu, sem šel po stol in se še enkrat vrnil v skladišče. Stoli niso bili enaki, zato sem kupil le enega, ki je bil razstavljen v salonu. Potem sem šel po avto, da bi naložil kupljeno. Ko se vrnem mi skladiščnik mi pove, da mize RM 2 črne barve, takšne kot sem jo plačal, žal nimajo v skladišču. Lahko bi izbral med odpovedjo naročila, počakal, da naročijo mizo, ali vzel mizo bele barve. Odločil sem se za slednjo, čeprav to ni bil moj prvotni namen.

Očitno bodo morali v Modernih interierih posodobiti organizacijo dela in poskrbeti za boljšo evidenco. Tako bi manj tekali sem ter tja, nedvomno bi lahko veliko več prodali in tudi kupci ne bi po nepotrebnem predolgo čakali.

Franc Krajnc

Zagrebski velesejem

Vrata letošnjega 74. jesenskega mednarodnega zagrebskega velesejma bodo odprta od 14. do 20. septembra. Na 142 tisoč m² 2500 razstavljalcev iz 40 držav. Na sejmu prehrane, ki je sestavni del velesejma se predstavlja 33 slovenskih proizvajalcev.

Jesenski mednarodni zagrebski velesejem je največja in najstarejša sejemsko prireditev Zagrebskega velesejma, ki jo prireajo že od leta 1910. Hkrati je to najpomembnejša

gospodarska prireditev, ne le na Hrvaškem, ampak tudi v tem delu Evrope. Pričakujejo, da si bo letošnje velesejemsko prireditev ogledalo četrto milijono obiskovalcev.

Lanske dogodke na sejmu je spremljalo 989 novinarjev in spremljevalnega tehničnega osebja iz 79 redakcij iz Hrvaške in tujine. Tako je sejem postal tudi osrednji medijski dogodek na Hrvaškem. Iz Slovenije bo letos na zagrebskem velesejmu razstavljalo okoli 150 podjetij.

Podružnica Zagrebskega velesejma v

Ljubljani, Topniška 35d (Tel.: 061/ 137 70 35) namerava 16. septembra povabiti na ogled velesejma tudi novinarje, ki bodo verjetno skupinsko obiskali tudi katero od slovenskih ali hrvaških firm. Podrobnejše informacije in nekatere novosti o letošnjem velesejmu v Zagrebu so novinarjem predstavili predstavniki podružnice, str.ing. Bojan Štrus na novinarski konferenci 2. septembra v ljubljanskem hotelu Slon.

Prostata in sex - problemi

Mnogi moški v starosti več kot petdeset let trpijo zaradi težav s prostato. Bolniki nimajo le težav zaradi težav pri uriniranju (prostata pritiska in zapira odvodni kanal), ampak posredno vpliva tudi na sex. Moški s prostato imajo vsekoli občutek, da morajo na malo potrebo - in potem pride le nekaj kapljic... Obstaja kar nekaj zdravil, kot na primer Pollstimol tablete, vendar je najbolje čimprej poiskati zdravnika.

RADIO TARDINI PIRAN®

☎ 066/740-080,740-081

Fax: 066/740-085

0-102.8MHz-24h

Radio Portorož

Vse bolj poslušana lokalna radijska postaja (88,3 Mgh) Portorož.

- Veliko dobre glasbe
- Servisne informacije s področja turizma in pomorstva

Izkoristite možnost oglaševanja!

Telefon: 066/778-031
Telefax: 778-034

TRSTELJ 67 KANAL

tel.: (065) 36-236 - fax: (065) 32-325

Televizija Primorka že štiri leta med nami

gospodarstvo in finance

Turizem 1 - 6 1998

Manj kot smo pričakovali

Statistični urad RS je izračunal, da smo v Sloveniji v prvi polovici leta zabeležili za odstotek manj prenočitev. Pomankljiva evidenca o zasebnih sobah.

Od 1. 1. do 30. 6. 1998 je bilo v Sloveniji skupaj 2.576.188 prenočitev ali za odstotek manj kot v prvi polovici leta 1997. Prenočitev domačih turistov je bilo 1.324.318 (-1%), prenočitev tujih gostov je bilo 1.251.870 (-1%). V strukturi prenočitev prevladujejo domači turisti (51 %). V lanskem celotnem letu smo našli v Sloveniji 6.384.062 prenočitev tujih in domačih gostov. Razmerje pa je bilo 52 % prenočitev domačih gostov in 48 % prenočitev tujih gostov.

V prvem polletju je bilo za odstotek več prenočitev italijanskih gostov, 5 odstotkov manj nemških in za odstotek manj avstrijskih turistov. Številke niso spodbudne, verjetno pa bodo ob koncu leta izgledale nekoliko drugače, vendar je že sedaj povsem znano, da si letos veliko Slovencev ni privoščilo dopusta. Tudi tujcev ni bilo veliko, zato turistična sezona v skupnem seštevku ne bo tako bleščeča kot so nekateri napovedovali. Lahko bomo zadovoljni, če bomo dosegli lanske rezultate. O poslovnih, ki so najpomembnejši v vseh številkah, je prezgodaj govoriti.

V Sloveniji je turistom na voljo 72.722 ležišč, ki pa so bila do junija v povprečju izredno slabo zasedena. Junija le 27,2 - odstotno.

V prvi polovici leta 1998 so turistične prenočitve po državah izgledale takole: Nemčija 12%, Avstrija 8%, Italija 8%, Hrvaška 5%, Velika Britanija 2%, Ruska federacija 2%, druge države 12%.

Na slovenski obali smo do konca junija 1998 zabeležili 582.899 prenočitev domačih in tujih gostov, od tega v Piranu 418.269 (-2%), v Izoli 97.788 (-4%), v Kopru 66.835 (-8%).

V strukturi vseh prenočitev v Sloveniji predstavljajo prenočitve na Slovenski obali v času od 1. 1. do 30. 6. 1998 22,6 %. Delež prenočitev samo v piranski občini v primerjavi s Slovenijo je 16,2 - odstoten. Delež občine Piran v vseh prenočitvah na Slovenski obali v prvem polletju 1998 pa je 39,35 - odstoten. Razmerje se bo do konca leta zagotovo popravilo, vendar je težko pričakovati da bomo na Slovenski obali dosegli 30 % vseh prenočitev.

Obmorski kraji so namreč do prvega polletja v primerjavi z ostalimi kraji (gorski, zdraviliški...) imeli najslabši indeks rasti prenočitev (-3%).

Precej neznamenit delež, komajda 1,8 % v strukturi prenočitev v Sloveniji, predstavljajo zasebne sobe, ki so bile do konca junija za 5 % slabše zasedene. Če bi bile polno zasedene bi samo v zasebnih sobah zabeležili 1,17 milijona prenočitev. Zasedenost je bila v prvem polletju komajda 5,5 - odstotna. O tem, koliko prenočitev v zasebnih sobah in apartmajih je bilo dejansko, podatkov ni. Sklepamo lahko, da vsaj 30 % sobodajalcev iz različnih razlogov sobe oddaja na črno. V piranski občini bi to po oceni znašalo 1500 zasebnih sob. Če bi bile zasedene vsaj 5 - odstotno, bi našli v prvem polletju 13.650 prenočitev več, več prihodka bi bilo od turistične takse, več bi dobila država itd.

Izola

Občina podarila policiji motorno kolo

(fk) - Na priložnostni slovesnosti izpred stavbe Policijske postaje Izola v torek, 25. avgusta 1998, je županja občine Izole Breda Pečan Policijski postaji Izola predala motorno kolo Piaggio Sera 125 RST 4T, ki velja za opremo vred 423.000 tolarjev. Županja je ob predaji motornega kolesa komandirju Policijske postaje Izola Maksu Turščaku še posebej izrazila zadovoljstvo, da odgovornim v občini Izola uspeva prisluhniti in zadostiti potrebam, ki zagotavljajo večjo varnost njihovih občank in občanov. To ni bila prva akcija, ko se je Občina Izola odzvala in s konkretnim prispevkom olajšala delo policijski postaji. Pred časom so poskrbeli za računalniško podporo z namenom boljše evidence in prenosom informacij gostov, ki bivajo v občini Izola.

"Motorno kolo, ki ga predajam policijski postaji naj bo v pomoč policistom pri opravljanju nalog, predvsem v mestnem delu občine, je dejala županja Breda Pečan. Po statističnih podatkih se je število prometnih nes-

reč v občini Izola sicer zmanjšalo za 4 odstotke. Ob tem so bili za desetinno povečani ukrepi, kar je pomenilo zasego 31 motornih koles. Prav slednja najbolj motijo stanovalce. Za darilo sta se županji zahvalila Maks Turščak, komandir Policijske postaje in Emil Čebokli, načelnik UNZ Koper.

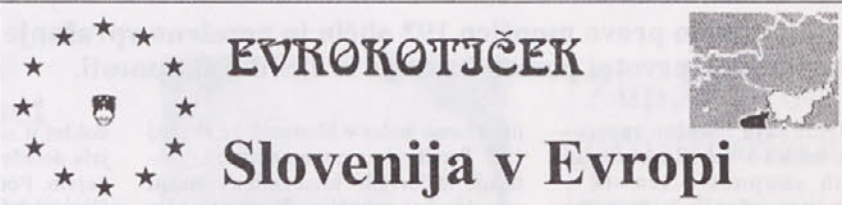
Na sliki: Županja Breda Pečan predaje motorno kolo komandirju Policijske postaje Izola.

FOTO: FK-INFORMA

Slovesnost v Dolancih

Slovesnost ob 100 - letnici postavitev spomenika (1898-1998) baronu Andreju Čehovinu je bila v soboto, 12. 9. 1998.

Svanostni govornik je bil minister za obrambo Andrej Krapež.

Evropski denar - Euro

V današnji številki Primorskega utripa objavljamo nekaj prvih vzorcev bankovcev in kovancev novega denarja - Eura v deželah Evropske unije, ali kot že pravijo Združenih državah Evrope. Letos so natisnili prve bankovce. V obtoč bodo prišli najkasneje 1. januarja leta 2002. Predviden je tako imenovani prilagajalni čas šestih mesecev, ko naj bi Euro preplaval Evropo in popolnoma nadomesti nacionalne valute v državah članicah EU. Enako velja za kovance kot polnopravno plačilno sredstvo. Slovenija mora najprej postati polnopravna članica EU, nato mora izpolniti konvergenčne pogoje glede valute in šele potem lahko pri nas računamo na Euro. To naj bi se zgodilo šele okoli leta 2005.

Bankovci Euro

Svet Evropske denarne institucije (EWI) je določil, da bo denar EU - Euro za začetek natisnjen na bank-

ovcih za 5, 10, 20, 50, 100, 200 in 500 evrov. Za vsak bankovec so določili posebno temeljno barvo. Bankovci za 5 evrov je sive barve, 10: rdeča, 20: modra, 50: oranžna, 100: zelena, 200: rumena, 500: lila barve. Tudi velikost bankovcev je različna: od 120x62 mm (5 evrov), do 160x82 mm (500 evrov). Tipčna značilnost na bankovcih so evropske arhitekturne in zgodovinske znamenitosti (mostovi, pročelja zgradb, okna). Na hrbtni strani je znak EU - 12 zvezdic in zemljevid Evrope.

Euro - kovanci

Euro ima 100 Centov. Iz kovnic denarja združene Evrope prihajajo kovanci

za 1, 2, 5, 10, 20 in 50 Centov in tudi kovanci za 1 in 2 evra. Euro kovanci nosijo simbole združitve v EU.

Pri snovanju nove evropske valute je sodelovalo 2000 strokovnjakov, bilo je nešteto pripomb in tudi sprejetih predlogov kako naj v končni fazi izgleda evropski denar novega tisočletja.

V DeSUS-u računajo na volilni uspeh

Na tradicionalnem srečanju članov in simpatizerjev Demokratične stranke upokojencev Slovenije - južne Primorske in dela Notranjske, letos posvečeno 55 - letnici kapitulacije fašizma in splošnega upora primorskega ljudstva proti fašizmu in nacizmu, ki je bilo v soboto, 5. septembra na Kozini, so udeležencem v nabito polnih prostorih Motela (prireditve je zmotil dež) spregovorili slavnostni govornik, predsednik stranke Jože Globačnik, minister brez listnice Janko Kušar, poslanka DeSUS-a v DZ Eda Okretič Salmič in gostitelj srečanja, podpredsednik DeSUS in predsednik Pokrajinskega odbora DeSUS Jože Sedmak. Udeleženci so se spomnili zgodovinskih dogodkov iz preteklosti o čemer je med drugim govoril Jože Sedmak. "To ni dan, kot so vsi drugi, je dejal Sedmak, zato je prav, da ne pozabimo na nekdanje strahote in obujamo spomine na težke dni, za boljše prihodnost nas samih in naših zanamcev. Brez tega boja ne bi bilo naše današnje Slovenije, je dejal. Tako Jože Sedmak kot tudi Jože Globačnik, Eda Okretič Salmič in Janko Kušar so ponovili zgodovinske resnice in cilje svoje politično neobremenjene stranke DeSUS, ki ve kaj hoče. Tudi to, da se za svoje pravice, pravice upokojencev in invalidov v parlamentu in v občinskih svetih mora boriti predvsem sama. Zato so pozvali vse na aktivno udeležbo na letošnjih lokalnih volitvah in prihodnjih volitvah v DZ in DS. Aktivnosti že potekajo, računajo na dober uspeh.

predstavljamo vam

INTEREUROPA

Intereuropa je največje slovensko špeditersko podjetje. V Sloveniji ima 42 poslovnih enot, s katerimi obvladuje polovico domačega trga, poleg tega pa ima lastna in mešana podjetja v tujini ter predstavništva v Moskvi in Pragi. Zaradi pridruženja Evropski uniji je carinsko posredovanje neperspektivna panoga. V Intereuropi so se zato odločili za preoblikovanje iz pretežno špediterskega v logistično podjetje. Poleg infrastrukture, ki je v glavnem že vzpostavljena, jih čaka še prešolanje kadrov. Izpad carinskih storitev že sedaj nadomeščajo z drugimi dejavnostmi. Med drugim so tudi 15 odstotni lastnik podjetja Simobil, ki je

letos postal drugi operater mobilne telefonije GSM v Sloveniji.

V Intereuropi so v lanskem letu ustvarili za 1,1 milijardo tolarjev čistega dobička, dobiček na delnico pa je znašal 154 tolarjev. Nekaj manj kot polovico dobička so pustili nerazporejenega, za dividende pa so namenili 567,8 milijonov tolarjev. Bruto dividenda na delnico je znašala 80 tolarjev. Letos so v prvih treh mesecih ustvarili za 438,6 milijonov tolarjev dobička, kar je v primerjavi z istim lanskim obdobjem za 12 odstotkov več. Kljub temu je v prihodnosti zaradi že omenjenega izpada carinskih storitev pričakovati nekoliko slabše poslovanje.

Za konec še nekaj podatkov o trgovanju. Delnice Intereurope kotirajo v borzni kotaciji A od 12. januarja letos. Primerjava med gibanjem enotnega tečaja delnic in borznega indeksa je prikazana v grafikonu. Povprečni dnevni promet znaša 7750 delnic. Najvišji tečaj, pri katerem je bil sklenjen posel, je 2.500 tolarjev, najnižji pa 1.481 tolarjev.

Simon Banič
za PUBLIKUM d.d.

PUBLIKUM
borzno posredovanje d.d.

gospodarstvo in finance

Rafael Dodič

Kritičen pogled na prostorski plan občine Piran

Sredi poletja (31. julija 1998) je bil objavljen dolgo pričakovani Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega plana Občine Piran. Ali je ta dokument napreden, ali morda spomenik premalo premišljenemu in neracionalnemu razvoju v preteklosti? O tem smo se pogovarjali z Rafaelom Dodičem, članom Občinskega sveta in Odbora za urbanizem, okolje in prostor občine Piran.

Kaj menite na splošno o planu?

"Plani so zapisane koristne laži in koristne iluzije. Le tiste ljudi, ki jim verjamejo, vodijo k napredku. Nikoli se ne uresničijo tako kot si jih zamišljamo in želimo. Življenje jih vedno naredi drugačne. V tem je čar planiranja. Te misli sem si zapisal že pred leti, kot nekakšno vodilo, ko sem se ponovno soočil s problemi planiranja. Vedno znova sem se spraševal, kako blizu smo lahko življenju, kako ga razumemo in obvladujemo? Le redkokdaj sem bil z odgovori zadovoljen in potolažen, da bo življenje samo popravilo naše zmote."

Koliko plan spreminja, popravlja in dopolnjuje pričakovanja v občini Piran?

"Tisti, ki smo sodelovali pri pripravi plana smo, vsaj na začetku, imeli v marsičem drugačna pričakovanja od teh, ki so sedaj zapisana. Zase lahko rečem, da sem od plana pričakoval več. Mislim, da smo pri delu bili preveč obremenjeni z reševanjem problemov iz preteklosti. Pogosto sem imel občutek, da smo "planirali za nazaj". Planiranje pa je, kot veste, kontinuiteta, pogled naprej. Morali smo popravljati napake, ki so že blokirale normalen tok razvoja. Plan je bil že ob sprejemu zastarel in bi ga morali brez odlašanja dograditi tako, da bi poiskali rešitve za še odprta vprašanja - iz tako imenovanih organizacijskih nalog."

Govori se, da ste dokument pripravljali deset let in da ste ga sedaj sprejeli predvsem zato, ker se Občinskemu svetu izteka mandat, a plan še vedno ni tak kot bi moral biti?

"Oni, ki jim je bilo pred skoraj desetimi leti naloženo delo priprave plana, so našli tisoč razlogov in opravičil, zakaj plana niso pripravili za obravnavo. Pripravljalce dokumenta je čas vseskozi prehitel. Niso dohajali družbenih sprememb, novih spoznanj, spreminjanja sistema, potreb in razvojnih možnosti..., zato tega tudi niso mogli določiti. Zato ne, ker so bili ujeti v številne zanke. Bila je hipoteza preteklosti. Iznenada so bili soočeni tudi s problemom, kako posest spremeniti v lastnino oziroma z dejstvom, da zemljišča in vsi objekti, postavljeni v prostor, lahko postanejo prava lastnina šele takrat, ko so legalni. Ta dokument je tako bolj akt tranzicije kot razvojni plan občine Piran."

Kako pri tem ocenjujete vlogo strokovnih planerjev?

"Planerji niso dobili potrebnih usmeritev, zato so spretno zaobšli razvojne potrebe in možnosti. Te so bile dokaj slabo posnete v začetku tega desetletja in so postale povsem

neaktualne, zato tudi neuporabne. Ostalim, ki so pri tem "bili zraven" pa je bila možnost pobud in bolj aktivne vloge pogosto negirana."

Kako aktualen je lahko takšen plan?

"Sedanje potrebe in možnosti so v marsičem drugačne, kot so zapisane v planu. Plan sploh ne odsluškava pogledov k bodočnosti in zamišljene stanja, npr. v letu 2005 ali 2020. Tega ne dimenzionira, ne predvideva, kaj šele, da bi poskušal spodbujati, usmerjati, urejati. Obstaja le kot nekakšen spominski dokument o deset let trajajočem mukotrpnem delu, ki ga je bilo teba končno prekiniti oziroma zaključiti in tudi opravičiti nemajhne stroške za to delo.

Rekel bi, da je dokument spomenik premalo premišljenemu in neracionalnemu razvoju v preteklosti, predvsem pa stalno prisotnim nezakonitim "črnim" gradnjam. Tak kot je ta plan, je odraz duha sedanje dobe in ljudi, ki so ga pripravljali."

V čem lahko plan spodbudi za drugačno obnašanje v nekem prostoru?

"Prekiniti je treba z nadaljevanjem slabih odločitev in dejanj, ki smo jih dobili kot slabo dediščino v prostoru. Zaznati probleme, bolj sproščeno, strokovno in odgovorno načrtovati razvoj, rabo in posege v prostor, seveda brez škode. Tako bi plan dosegel vsaj del svojega namena. Sicer se bo sam sebe diskvalificiral. Dobra stran sedanjega plana je, da je možnosti za nadaljnji razvoj poiskal in lociral znotraj že urbaniziranih in doslej predvidenih zazidav. Območja teh zazidanih površin je celo pomembno zmanjšal in tako vrnil veliko zemljišč prvotnemu namenu - kmetijstvu in gozdom."

V čem je plan nedorečen?

"Na več področjih. Še zlasti, ker pomanjkljivo, ali sploh ne določa novih kriterijev in načina vrednotenja razvoja (po vrsti, obsegu in namenu dejavnosti); ne prepoznava smeri, ki bodo potrebne za bolj skladen in kakovosten razvoj. Podobno je z napakami, ki jih bo potrebno sanirati; s preurejanjem gospodarskih objektov in infrastrukture, s prenovo Pirana... V globalu plan tega sploh ne zajema, oziroma novega razvoja mesta Piran sploh ne predvideva. Številne organizacijske naloge so pravi dokaz, kje (v prostoru) in v čem (v katerih dejavnostih) je sedanji plan nedorečen.

Nedorečenost plana v delu gospodarskih dejavnosti je tudi objektivno pogojena, morda tudi opravičljiva z našim sedanjim, še vedno prehodnim obdobjem. Ne vem pa, če je to pomanjkljivost ali prednost plana. Vsekakor pa je to znak, da s tem problematika razvoja v občini Piran še vedno ni začrtana. Delo bo pač treba nadaljevati, kajti sedanjemu planu bi morali dodati vizijo in cilje razvoja. Pripraviti bo potrebno (nove) globalne programe gospodarskega in popraviti programe socialnega - družbenega razvoja občine, da bi jih tako lahko planerji, skupaj z urbanisti, umestili v razpoložljiv prostor."

Če smo dobro razumeli, ta plan torej nima pravih meril, dimenzij in ambicij?

"Ne, nima. Biti bi moral usklajen, skupek potreb in želja ter razvojnih interesov gospodarstva, negospodarstva, ljudi, ki tukaj živijo, naših občank in občanov. Je kot vlak brez tirov. Vendar ne bi bil rad preveč kritičen."

Torej ne delite prepričanja posameznikov, da imamo sedaj, ko je plan sprejet, stvari v prostoru jasno opredeljene, da je torej možno napake iz preteklosti sanirati, mesta preurejati, prenavljati objekte, da bi lahko začeli z novim zagonom, novimi investicijami...?

"To prepričanje je zmotno; je lahko iluzija in zanka obenem. Številne tako imenovane organizacijske naloge (več kot 30 jih je), ki jih določa sedanji planski akt, so dovolj zgovoren dokaz, da je plan v pomembnejših delih nedorečen ter da je z delom potrebno nadaljevati. Če tga ne bomo storili bodo možnosti razvoja še naprej blokirane. Namesto, da bi ustvarjali red bomo ohranjali škodljivo "prohibicijo" v prostoru. Ker po tej poti stvari ni mogoče obvladovati, se bosta še povečevali korupcija in anarhija. Pravijo, da na področju razpolaganja s prostorom obe že sedaj prijetno domujeta."

Tako kot ni mogoče ustaviti življenja, tudi ni mogoče prepovedati nove rabe in posegov v prostor. S prepovedmi tudi ni mogoče konstituirati legalnosti. Ko bo prišlo do stanja v katerem bodo interesi uspešno načeli prohibicijo in jo prebili, se bodo še bolj intenzivno nadaljevali nedovoljeni posegi in z njimi tudi škoda, ki jo taki posegi povzročajo. Začnejo se lahko ponavljati zgodbe iz preteklosti.

Veliko gospodarstvo, ki se želi ohraniti in razvijati in najposobnejši ljudje, s svojimi načrti ne morejo in tudi ne bodo dolgo čakali, niti se ne bodo odločali za gradnjo na črno. Možnosti za svoj razvoj si bodo poiskali drugje. To se je že zgodilo. Primer je lahko Droga, ki si je poiskala možnosti razvoja v Izoli."

Občina Piran je ena redkih, ki je sprejela Resolucijo o proglasitvi občine Piran za zeleno občino in ideje iz te Resolucije tudi vgradila v plan

"V celoti se je potrdilo pričakovano, da je ta resolucija lahko edini vir za načrtovanje bodoče rabe prostora in da - ob razumni rabi - tudi omogoča vsestranski razvoj. Škodljivo pa bi bilo, če bi določbe te resolucije razlagali in rabili preveč restriktivno (kot akt za vzdrževanje prohibicije), če bi zaradi nje spregledali težnje in interese ljudi, možnosti in potrebe gospodarstva v občini. To, da tudi najboljši nameni, sami zase, niso vedno dovolj produktivni kaže primer proglasitve mesta Piran za kulturni spomenik. Akti o varovanju te dediščine so se nehote spreobrnil v svoje nasprotje. Namesto, da bi pospešili in oplemenitili, so zaustavili urejanje in razvoj mesta."

Kot študijsko obveznost - prakso, sem imela razgovor z mentorjem Simona Pogorelec

Lucija

Prvi semaforji

V torek, 25. avgusta je v občini Piran bila podpisana pogodba za semaforizacijo križišča Obala-Podvozna (pri marketu M-Degro). To je sad nekajletnih prizadevanj različnih dejavnikov v občini, tudi Občinskega sveta in KS Lucija, da je namreč treba križišče semaforizirati in zgraditi tretji pas na Podvozni cesti. Pred križiščem se zlasti jutraj, ko gredo ljudje v službo, ali ob sobotah iz smeri Podvozna, nabere dolga vrsta vozil. Poelg tega pa je na tem križišču otežkočena možnost prehoda pešcev.

V letu 1997 je bila izvedena že lokacijska obravnava ter pridobljeno lokacijsko dovoljenje. Ob izdelavi projekta je bilo ugotovljeno (sicer pa so na to že leta opozarjali krajanje Lucije), da bo ob rekonstrukciji Podvozne ceste potrebno iveriti regulacijo in odvodnjavanje meteoritnih vod iz višje ležečih predelov naselja, saj ob večjih nalivih prihaja do poplavljanja nižje ležečega dela Podvozne ceste. Potrebna bo tudi rekonstrukcija kanalizacije in vodovoda. JP Ogrevanje pa bi želelo ta del ulice tudi plinificirati.

Rekonstrukcija Podvozne ceste tako predvideva: - semaforizacijo križišča Obala-Podvozna, uvedba tretjega voznega pasu na Podvozni cesti, ureditev dela Sončne poti, parkirišč in izvoza iz trgovine M-Degro ter izvedbo tlačnega meteoritnega kanala od Podvozne ceste v Luciji do kanala Fazan.

Investitor je Občina Piran, izvajalec Alea Group d.o.o., Celje. Vrednost celotne investicije znaša 82.000.000,00 SIT. Zaključek vse del je predviden 25. 10. 1998.

Bernardin

4. strokovno posvetovanje ekonomistov

Zveza ekonomistov Slovenije, Sekcija za poslovne analize, prireja v GH Emona (dvorana Asteria) 24. in 25. septembra 1998, 4. strokovno posvetovanje o sodobnih vidikih analize poslovanja in organizacije z naslovom: Analize za potrebe strateškega odločanja ter dosežki analitske prakse in teorije. Otvoritev posvetovanja bo v četrtek, 24. 9. ob 9.30. Dr. Slavka Kavčič bo govorila na temo: Analiziranje za pripravo letnega poslovnega poročila podjetja. Sledilo bo tudi več drugih zanimivih tem. Program srečanja je kar pester.

Turistično združenje Portorož se predstavlja na sejmi

Na osnovi sprejetega programa sejmskih nastopov v letošnje leto, se je TZ Portorož, G.I.Z. Občine Piran, predstavilo na Mednarodnem vzorčnem sejmu v Pordenonu (5. - 13. 9.) in na Mednarodnem obrtnem sejmu v Celju (11.9. - 20. 9.).

Na vzorčnem sejmu v Pordenonu se bodo predstavili na slovenskem otoku (160 m2) v hali D. Organizator slovenskega nastopa je GZS - Območna zbornica za severno Primorsko. Del stojnice (35 m2) je namenjen za posredovanje turističnih informacij, drugi del pa predstavitvi Casinoja Portorož. Na skupnem slovenskem razstavnem prostoru nastopajo še Postojnska jama, Atomske toplice, Rogaška, HIT, TZ Nova Gorica.

Na Mednarodnem obrtnem sejmu v Celju (za obiskovalce je sejem odprt od 9.00 do 19.00 ure) bo predstavljena turistična ponudba piranske občine in sicer na stojnici obalnih Obrtnih zbornic. Informatorji bodo iz obalnih Turističnih združenj.

V sredo, 16. 9. 1998 bo na sejmu turistični dan, na katerem se bodo predstavili iz istrsko kulinariko in glasbo, sporoča Patricija Gržinič.

Peš pot Piran - Fiesa

Piranski župan Franko Fičur je sprejel sklep o pričetku postopka oddaje naročila za gradbeno in obrtniška dela za ureditev peš poti Piran - Fiesa. Idejo in prve zamisli o peš poti od Pirana do Fiese in šolske poti okrog jezera v Fiesi je že marca letos, na zaključku programa Pomlad v Fiesi - očistimo svoje okolje, v Fiesi predstavilo Društvo za varstvo okolja Piran.

Kot sporočajo iz občinske uprave, bodo dela potekala v dveh fazah. Prva faza, ki je predmet sedanjega naročila župana, bo zajemala sanacijo plazov ob poti, ureditev podpornih zidov in zidov za zadrževanje hudourniškega kamenja. Pot od Pirana do Fiese bo dolga 1200 metrov. Širina poti pa bo različna; pri vходу (pri župnišču bo širša (3 m) kasneje pa se bo zožala na 1,40 oziroma 1,20 metra.

Pot bo v celotni dolžini tlakovana. Proti morski strani bo po potrebi tudi zavarovana z ograjo. Ocenjena vrednost del je 8 milijonov SIT. Toliko sredstev je namreč predvidenih tudi v letošnjem občinskem proračunu.

Izvedba druge faze, ki predvideva saniranje brežine odpadnega kamenja, tako da bodo tudi kopalci zavarovani, se bo nadaljevala v naslednjem proračunskem letu.

V Piranu pričakujejo, da jih bo pri izvedbi te zamisli gmotno podprlo tudi Ministrstvo za okolje in prostor.

Koper

30 let svetovalnega centra za otroke

Svetovalni center za otroke, mladostnike in starše Koper bo v petek, 18. septembra 1998 ob 11.00 uri v Centru za glasbeno vzgojo Gallusova 2 v Koperu, proslavil 30. obletnico delovanja. Udeležence proslave bo pozdravila Irena Fister, županja Mestne občine Koper. Mag. Rober Trunkl, vodja Centra, pa bo orisal delovanje centra skozi desetletja in predvidevanja za naprej. Prof. dr. Ludvik Horvat bo govoril o vlogi stroke in strokovnjakov pri prenovi osnovne šole. Za galsbeni intermezzo bo poskrbela znana mlada perspektivna pevka Tinkara Kovač.

Piranski Mladinski pihalni orkester gostuje na festivalu predsedniških mest na Češkem

V okviru sodelovanja Združenja predsedniških mest: Litomyšl, Lancut, Keszthely, Levoča in Piran (kjer so se že srečali predsedniki srednjeevropskih držav), ki je bilo ustanovljeno 16. junija 1996 v mestu Keszthely na Madžarskem, češko mesto Litomyšl pripravlja Kulturni festival predsedniških mest, ki bo tam od 10. do 13. septembra 1998.

Na festival so povabili po dve kulturni skupini oziroma do 50 izvajalcev iz vsakega omenjenega mesta. Iz Pirana se bo festivala udeležil Mladinski pihalni orkester (45 oseb) pod vodstvom Menjamina Makovca.

Gostovanje naših mladih glasbenikov pomeni tudi nagrado za njihovo doslej opravljeno delo.

V soboto bo v Litomyšlu tudi otvoritev fotografske razstave, kjer bodo povzete fotografije (A2) dosedanjih srečanj predsednikov srednjeevropskih držav. Otvoritve se bosta udeležila tudi dva predstavnik Občine Piran.

SLS - Stranka ljudskih množic

V Portorožu že dolgo ni bilo tolikšne množice ljudi kot se jih je zbralo na 10. taboru SLS, v nedeljo 6. septembra ob hangarjih v Marini Portorož. Udeleženci so pozdravili gostitelja, predsednika podružnice SLS Aldo Babič, dr. Franc Zagožen, predsednika programskega sveta SLS dr. Janez Podobnik in slavnostni govornik, predsednik SLS Marjan Podobnik. Stranka je tako tudi dejansko dokazala množičnost in sodeč po aplavzih v Portorožu lahko računa na nadaljnje volilne uspehe. Zlasti uspešne so bile tudi okrogle mize o turizmu, šolski prenovi, razpotju slovenskega turizma, vprašanje prometa in osrednja okrogla miza s programsko predstavitvijo stranke 5. septembra v Kopru.

(fk)-Slovenska ljudska stranka z okoli 35.000 člani in številnimi simpatizerji obvladuje dober del slovenskega političnega in upravnega prostora. V stranki se pripravljajo na lokalne volitve tudi tam, kjer njihovih članov doslej ni bilo toliko zaslediti. O stranki, njenih načelih in programu smo se pogovarjali s članom SLS dr. Markom Dvorakom, ki ima stalno prebivališče v piranski občini. Lahko bi dejali, da je dr. Dvorak nekakšen idejni vodja, ki je zasnoval in spravil na papir številne svoje misli o sodobni Sloveniji, demokraciji, delovanju in usmeritvah politične stranke s pogledom človeka, ki je dolga leta preživel v tujini.

SLS je bila kot prva demokratična politična formacija na Slovenskem po drugi svetovni vojni, ustanovljena maja 1988. Takrat se je imenovala še Slovenska kmečka zveza in je zastopala predvsem interese kmetov ter podeželja, čeprav se je že od vsega začetka zavzemala tudi za druge stanove in širše probleme sodobne slovenske družbe. Za njen nastanek so imeli največ zaslug dr. Franc Zagožen, Ivan Oman ter brata dr. Janez Podobnik (sedanji predsednik Državnega zbora) in dipl. ing. Marjan Podobnik, predsednik stranke.

V času burnih zgodovinskih dogajanj v Sloveniji leta 1991, se je Slovenske

kmečka zveza preimenovala v Slovensko ljudsko stranko. Novo ime je bilo potrebno, kot pravijo, iz treh razlogov: Delovanje stranke se je v času od njenega nastanka tako zelo razširilo in poglobilo, da staro ime ni več ustrezalo. Stranka že davno ni več nagovarjala zgolj volivcev kmečkega stanu, ampak se je začela obračati na celotno slovensko civilno družbo, se pravi na ljudstvo kot integralnega nosilca političnih interesov v državi. Slovensko ljudstvo je dolgo bilo kot nekakšen "trojanski konj", žrtev sektaško obvladovane družbe, najprej trdne komunistične partije in njenih podaljškov, pozneje pa še navidezno "sestopajoče"

komunistično razredne in marksistične garniture. SLS je s svojo sodobno politično vsebino želela pri širokem krogu ljudi s spremenjenim imenom poudariti zgodovinsko kontinuiteto, ki jo povezuje s socialno usmerjenostjo doktorja Janeza Evangelista Kreka.

SLS je torej v načelu krščanska stranka, čeprav svojega krščanstva ne poudarja, ne kot ekskluzivno ideologijo, ne kot vabilo namenjeno množicam vernih volivcev, ampak ga ima za kulturno - etično osnovo svojega delovanja. Zakoreninjen je v kmetih, vendar hkrati usmerjena v celotno problematiko vseh plasti, stanov in grupacij ljudstva.

SLS je s svojimi člani zasedla kar nekaj odgovornih mest v DZ, Vladi in ministrstvih; Marjan Podobnik, podpredsednik vlade brez listnice, dr. Janez Podobnik, predsednik DZ, ing. Hrovat, predsednik DS, ministri Senjur, Krapež, Smrkolj. Poleg tega ima v organih lokalnih skupnosti veliko število županov in svetnikov, zlasti na Štajerskem so močni, medtem, ko prisotnosti SLS na Slovenski obali ni tako močno zaznati. Svoje naj bi vsekar prispeval množični jubilejni tabor SLS, 6. septembra v Portorožu.

SLS je poleg uspehov doživljala tudi rahlo krizo, predvsem zaradi obtožb nasprotnih strani in nekaterih medijev zaradi domnevnih nepravilnosti pri financiranju volilne kampanje. No, to je šlo nekoliko v pozabo in zdaj se, da afera, če ji lahko tako rečemo, ni prechudo kompromitirala vodstva SLS.

Pogovarjali smo se z dr. Markom Dvorakom, ki s svojimi plemenitimi besedami in mislimi popestri srečanja SLS.

Študirali ste slavistiko v Pragi, diplomirali v Ljubljani, tri leta ste bili docent na Karlovi univerzi v Pragi, štiri leta profesor na Srednji pomorski šoli v Portorožu, dve leti direktor Mohorjeve družbe v Celju, osem let v Frankfurtu in Giessnu docent za južno slovenistiko. Potem ste prevzeli službo voditelja Slovenske katoliške misije v Ulmu. Rekli bi lahko - in sodeč po literaturi, ki ste jo pisali za stranko in sicer, da ste lep del svojega življenja preživeli v tujini. Kdaj ste se začel ukvarjati s politiko?

"S politiko sem se začel ukvarjati zelo zgodaj - v opoziciji, ne v ilegali. To bi rad poudaril. Morda sem bil takrat celo malce naiven, toda človek z leti dozori in dojame vse razsežnosti družbeno-političnega življenja v danih razmerah." Na prvih volitvah, leta 1992 še vedno v skupščino, smo vas videvali na letakih kot kandidata SLS iz piranske občine, kjer imate še danes stalno prebivališče, čeprav praktično živite v Ljubljani.

Aldo Babič pozdravlja udeležence.

"Takrat sem kandidiral za poslanca v Državni zbor v občini Piran. Dobil sem nekaj glasov premalo, vendar tega ne štejem za poraz."

Kakšna je vaša funkcija v SLS?

"V SLS sem član Izvršilnega odbora stranke in predsednik Krščanske kulturne zveze pri stranki. Zvez deluje kar nekaj."

Če še malo razglabljam popitično, vaša stranka zastopa stališče ekološkega, smiselno podrejenega moralni, socialnim, nacionalnim in naravovarstvenim načelom. Kultura in znanost, skupaj s šolstvom imajo osrednji pomen za življenje družbe. Kaj pa država kot prisila?

"Država je lastnina in sredstvo družbe, se pravi ljudstva. Biti mora dobra oskrbnica, ne samo slovenskega naroda, ki živi v mejah lastne države, ampak v enaki meri tudi tistih delov tega naroda, ki živijo avtohtono za mejami te države ali pa v izseljeništvu po vsem svetu. To je tudi eno od načel, ki se mu posveča SLS."

Kaj bi na kratko povedali o spravi?
"Sprava je - tako kot pri spovedi - mogoča le na podlagi odkritega priznanja grehov in iskrenega kesanja zanje."

Kako delujete na terenu?

"Da bi bilo delovanje SLS na terenu kar najbolj učinkovito in razgibano, ustanavljamo po vsej Sloveniji krajevne Podružnice. Ena takšnih podružnic je bila pred časom ustanovljena tudi v piranski občini s sedežem v Luciji. Njen predsednik je Aldo Babič, diplomirani ekonomist. Za pestrost dela in zastopnost mnogoterih interesov pa skrbijo tako imenovane Zveze pri SLS."

Letos je leto lokalnih volitev. Te bodo predvidoma 22. novembra (datum še ni fiksno določen). Kaže, da bo SLS prvič, v občini v kateri stanujete, začela volilno kampanjo in na volitvah predstavila svoje strankine kandidate za člane najvišjih organov lokalne skupnosti in morda celo za župana?

"Res je. Letos bomo v piranski občini prvič tudi formalno nastopili na volitvah. Sedaj nas čaka veliko dela. Program in kandidate bomo čimprej predstavili javnosti. Upam, da ga bo sprejela za svojega in ga podprla. Sicer pa, ljudje najbolj zaupajo poštenosti, kandidatom ki so se že neke izkazali - in teh, prepričan sem, imamo kar nekaj."

Lahko izvem kakšen program imate v mislih?

"Predpostavljam, da poznate problematiko dela in življenja v piranski občini. Občino je treba približati ljudem. Vemo namreč, da v piranski občini živi veliko ljudi, ki se še do danes niso vživel v novo okolje. Dokončno moramo urediti vprašanje mirujočega prometa, več časa in truda bo treba posvetiti srednjemu šolstvu kot temelju potencialne tretje univerze na Primorskem. Občina leži na ozemlju, ki meji s Hrvaško. Tu je zagotovo vprašanje dokončne odločitve o meji. Omenim naj še vprašanje turizma, pomorstva, kulture in športa. O globalnih vprašanjih razvoja in dosežkov "tretje Slovenije" pa morda kdaj drugič."

10. tabor SLS

Osrednja okrogla miza v Kopru

KAJ NAM PRINAŠA DAVEK NA DODANO VREDNOST?

Splošna 19 in znižana 8 odstotna davčna stopnja

S. 1. 7. 1999 bo v skladu z direktivami EU Republika Slovenija uvedla nov davčni sistem.

Predlog zakona o davku na dodano vrednost je koalicijsko usklajen in čaka na tretjo obravnavo, sprejem v DZ. V sistemu DDV naj bi bila stopnja utaj precej nižja.

Republika Slovenija je že leta 1992 napovedala, da bo v okviru trofazne reforme celotnega davčnega sistema ob koncu izvedla tudi davek na dodano vrednost kot zamenjavo obstoječega davka na končno potrošnjo (enofazni davek na promet blaga in storitev). Kljub temu, da je izpeljala celovito reformo obdavčitve letnih osebnih dohodkov (dohodnine), davka na dobiček pravne osebe, temeljito spremenila carinski sistem, ter še posebej reorganizirala davčno upravo iz poprejšnje dvotirne davčne službe in sprejela krovni zakon o celovitem davčnem postopku, pa ostaja njena bistvena neuresničena naloga prav na področju uvedbe davka na dodano vrednost in reforme socialnih (pokojskih in zdravstvenih) dajatev ter premoženjskih davkov.

Davek na dodano vrednost (DDV) je obvezna vrsta davka v državah Evropske unije (EU). S podpisom sporazuma 10. junija 1996 smo postali pridružena članica EU. Za pridobitev statusa redne članice bomo morali uvesti tudi davek na dodano vrednost.

Predlog zakona o davku na dodano vrednost je koalicijsko usklajen in čaka na tretjo obravnavo v državnem zboru.

Davek na dodano vrednost je stabilen in izdaten davčni vir, ki temelji na široki davčni osnovi, na obdavčevanju največjega možnega števila zavezancev, zagotavlja cenen način pobiranja davkov in ga je možno vsestransko kontrolirati.

Zaradi tega je nevtralen (nikomur ne daje in ne jemlje konkurenčne prednosti na trgu). V sistemu DDV je stopnja davčnih utaj zelo nizka.

Do sedaj je DDV uveden v večini najbolj razvitih držav sveta. Teoretični ga

označujejo kot najsodobnejši način obdavčevanja blaga in storitev.

Za DDV zančilen tudi asocialen značaj

Ob nesporni prednosti za fiskalne oblasti pa je zanj značilen asocialen značaj, ki se kaže iziroma ima posledice v naslednjih dejstvih: Obseg obdavčitve je veliko večji, zmanjšano je število davčnih oprostitev, selektivnega pristopa obdavčevanja porabe praviloma ni, enako obdavčuje premožnejše kot revnejše sloje prebivalstva. Največje breme nosijo sloji prebivalstva z manjšimi dohodki. Davčno breme je izrazito v gospodinjstvih z večjim številom družinskih članov, ki nimajo svojih finančnih virov.

Uspeli smo znižati prvotne predlagane stopnje

Da bi ublažili vpliv davčnega bremena na socialni položaj nižjih slojev prebivalcev, smo v koalicijskem usklajevanju in oblikovanju predloga zakona vztrajali na znižanju prvotno predlaganih stopenj in pristali na višino 19% splošne stopnje in 8% znižane stopnje.

Razmišljali smo tudi o uvedbi večjega števila davčnih stopenj (znižane davčne st. za plenic, perilo in opremo za dojenčke, otroška oblačila in obutev...) in dodatni povečani stopnji za luksuzne proizvode (luksuzni avtomobili, kozmetika, krzno, nakit...). Posledice bi bile za gospodarstvo dolgoročno zelo neugodne. Zato smo predlagali uvedbo vzporednih ukrepov; dosegli smo, da bo spremenjen sistem davčnih olajšav in otroških dodatkov.

Večje bodo davčne olajšave za vzdrževane otroke in povečani bodo otroški dodatki v družinah z nižjim dohodkom na družinskega člana. Uveden bo tudi dodatek za družine z več otroki.

Ker bo uvedba večjih socialnih pravic terjala večjo obremenitev državnega proračuna, bomo zahtevali reformo premoženjskih davkov (davki od stanovanj nad 160 m² standardne stanovanjske površine, prostorov za počitek in rekreacijo ter plovnihih objektov nad 8 m ter davkov na dediščine in darila).

Za davčne zavezance zahtevna oblika, likvidnostni šok za gospodarstvo

Za davčne zavezance pa je iz izvedbenega vidika to zelo zahtevna davčna oblika, ki je povezana z zahtevnimi administrativnimi postopki. Hkrati pa pomeni bistveno večji finančni pritisk, v nekaterih primerih bi lahko dejali celo likvidnostni šok za gospodarstvo. Do sedaj so namreč zavezanci plačevali davek od prometa šele takrat, ko je bilo blago oziroma storitev prodano končnemu kupcu in hkrati tudi plačano. Po novem pa ga bo potrebno plačati ob nabavi materiala, surovin in potrebnih storitev.

Kot vstopni davek ga bo mogoče poračunavati z izstopnim davkom od prodaje nadaljnjim kupcem. Vendar bo temeljil na fakturirani realizaciji in ne na plačani realizaciji.

V koalicijskem usklajevanju smo zato vztrajali, da je potrebno predvsem v začetku uvajanja davka ublažiti negativni vpliv na plačilno sposobnost davčnih zavezancev. Zato smo dosegli bistveno krajše roke za vračilo preveč plačanega vstopnega davka, v primerjavi s tistimi, ki so bili prvotno predlagani.

Podaljšali smo tudi rok za plačilo davka v terjatvah na dan uvedbe DDV od 6 mesecev na eno leto.

V prehodnem obdobju do 31. septembra bodo kazni za davčne prekrške bistveno nižje, saj smo prepričani, da bodo zavezanci v tem obdobju kršili zakon zaradi neizkušenosti in neznanja in ne zaradi utajevanja.

Marija Ribič

Nemci ne potujejo več toliko po svetu

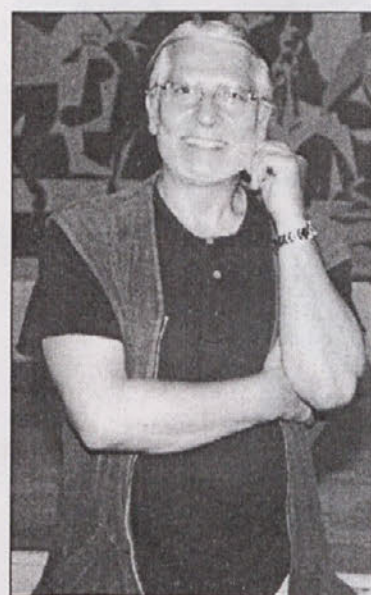
Letos vsak tretji ostal doma

Po podatkih, ki jih je objavil nemški BILD, letos poleti 33 % Nemcev ni odpotovalo na dopust ali drugače povedano, vsak tretji je ostal doma. To se nedvomno pozna tudi pri evropski turistični statistiki, saj so Nemški gostje znani kot veliki svetovni popotniki. Dopust, po možnosti v tujini, je zanje po napornem delu nekaj kar se mora zgoditi. Nemci so pomembni turisti tudi pri nas v Sloveniji. Po številu nočitev so bili lani na prvem mestu. Po podatkih Statističnega urada Slovenije so lani ustvarili v naših turističnih krajih skupaj 782.128 prenočitev (31 % več kot predlani), vse pa kaže, da letos te številke bomo dosegli.

Tisti, ki se vendarle odločijo za dopustovanje v tujini tega ne počenajo več tako množično. S turističnimi avtobusi se jih odpelje na dopust 23,6 %, največ, kar 60,4 % Nemcev odpotuje na dopust individualno s svojim prevoznim sredstvom. Zadnjo minuto se odloči za potovanje 12,9 odstotka Nemcev.

Boris Cavazza

Človek poln umetniškega sijaja, odličen igralec, ki je na letošnjem 5. Primorskem poletnem festivalu dodal svoj kamenček k odlično sprejetim predstavam. Z njim se je pogovarjala Snežica Krajnc.

KAKO VAS LAHKO PREDSTAVIMO. KOT IGRALCA, AMBASADORJA, UČITELJA, REŽISERJA?

"Po malem vse to počnem, moja osnovna dejavnost pa je poučevanje na akademiji. To je sedaj že enajsto leto."

PROBLEM PREVELIKEGA POVPRAŠEVANJA ZA VPIS NA AKADEMIJO?

"Ta zadeva s sprejemnimi izpiti je malo kruta. Lansko leto je bilo prijavljenih okrog dvesto kandidatov za smer igrar, sprejemno jih pa deset. Toliko nam Ministrstvo za šolstvo dovoljuje. Letos je bilo malo manjše število in sicer 140 prijavljenih, od tega jih okoli 50 ni prišlo, tako da jih je ostalo okoli 90 prijavljenih."

KAKO VRŠITE SELEKCIJO? ALI JE TO TEŽKO DELO?

"Ja, včasih se tudi zmotimo v plus ali v minus. Rekel bom, da kar vedno v minus, v smislu, da kakšnega ne sprejememo, ki bi lahko bil sprejet, ali kakšnega sprejememo, ki se potem izkaže drugače. To je zelo težko, ker nekateri pridejo tako pripravljeni, pa ne vem, kdo jih tako pripravi in to je najslabše za nas, čeprav se da zelo hitro razbrati, da je nekdo zelo pripravljen. Seveda ga je kakšen igralec pripravil. Nam so bolj dobrodošli taki, ki so še neomeževani, ki se niso ukvarjali z gledališčem, čeprav je danes zelo težko. Pomembno je, da nimajo teh izkušenj (ples, privatne šole npr.). Nekateri pridejo že iz teh šol nekako izoblikovani, vendar je potem te ljudi težko razvijati."

ALI NI TO ZA ŠTUDENTA VELIKO RAZOČARANJE, KER SI VES ČAS ŽELI POSTATI IGRALEC, POTEM PA NIMA MOŽNOST IZOBRAŽEVANJA?

"Da, vendar je to medvedja usluga, če nekoga sprejmeš, pa nima talenta. Zapravi štiri leta za nič, ko ima verjetno sposobnost za neko drugo stvar."

KAKO BI OCENILI PRIMORSKI FESTIVAL?

"Predvsem mislim, da so tu finančne težave za vzdrževanje neke ravni. Sploh pa, če govorimo o tem, da bi moral ta festival, če ga primerjamo z ostalimi festivali, imeti svojo produkcijo, malo bogatejšo, kot je sicer. No, letos sta bili dve takšni predstavi. Za vzdrževanje take produkcije je potrebno jasno več finančnih sredstev. To je pogojeno s tem, da morajo

imeti ljudje, ki pridejo sem delat, plačane dnevnice, plačan hotel, honorar, itd."

KAKO JE OBČINSTVO SPREJELO FESTIVAL?

"Misli, da ga je sprejelo kar v redu. Opazil, da je na predstave prihajalo tudi veliko ljudi na primer v Koper iz notranjosti."

ALI ŠE NISMO NAVAJENI NA TAKŠNO ZVRST KULTURNIH PRIREDITEV?

"Mislim, in to vedno poudarjam, da je to specifična regija, oziroma vsa ta leta so na obalno območje prihajali neki priseljenci. Ne govorim samo o Slovencih, ampak tudi o ljudeh iz bivših sosednjih republik, ki so nekako nižje izobrazbe, saj vemo, da so bili ali težaki v pristanišču ali zidarji, v glavnem delovna sila. Če izhajaš iz takega okolja, nimaš neke izobrazbe doma, neke podstat. Druga stvar je, da se te kulture tako menjajo, da tukaj ni takega kulturnega zaledja, kot bi lahko človek pričakoval. Jasno je, da so tu posamezniki, ki se prištevajo k neki kulturni sredini; učitelji, profesorji, zdravniki. Če govorimo o širši publiki, se mi zdi, da ni zainteresirana za te kulturne dobrine. Morali bi predvsem računati na mlade, jih pritegniti. Jasno je to vse povezano z denarjem. Če bi Koper imel svoje stalno gledališče, svoje stalno jedro, bi to lahko veliko več vplivalo na kulturno sredino, predvsem na mlade."

KAKO OCENJUJETE NAŠE AMBIENTE?

"Odlični so. Samo ena velika napaka je, da po raznih ambientalnih lokacijah vedno motijo zvoki glasbe, pro-

lokacijo, kjer je popoln mir. Dvomim, da bi tam lahko prihajalo do kakšnih zunanjih motenj, hrupa in podobno. Lansko leto sem bil z akademijo v Lapidariumu, kjer je veliko mularije z mopedi, razgrajanja. To je zelo moteče. Spomnim se, ko smo gostovali v Dubrovniku, kjer so imeli drugačen problem - hrup letal zaradi bližine letališča. Priznati moram, da je to pristajanje letal tudi mene motilo."

ALI SO BILE POLETNE OTROŠKE IGRE ZELO OBISKANE?

"Tega ne vem, ker nisem nič sledil. Mi smo bili v Ljubljani, kjer smo pripravljali predstavo do torka, ko smo prišli dol. Iz preprostega razloga, ker festival nima finančnih sredstev, da bi nam omogočal, da bi tukaj delali."

KAJ BI PREDLAGALI ZA IZBOLJŠANJE?

"Veliko je podjetij, vendar izgleda, da so gluha. Vedno poudarjam, ne vem, če se ti ljudje dobro zavedajo, da tisto, kar bo ostalo za nami, je samo tisto, kar kultura daje - pečat zgodovini. Politiki pridejo in grejo, dobri igralci, ki ljudstvu ne morejo (zaradi finančnih težav) pokazati vsega kar zmorejo pa je velika škoda. Če hočeš dati nek pečat mestu ali pokrajini, se moraš resnično ukvarjati samo s kulturo. Saj vidimo, kaj je tu zanimivega. To, kar je italijanska kultura pustila za sabo, recimo arhitekturno, glasbeno."

KAJ BI PREDLAGALI ZA UREDITEV SLOVENSKEGA OBMORSKEGA BISERA, PIRANA?

"Mislim, da bi bilo treba vzpostaviti nekakšen notranji promet, rešiti ga z

niso mogli živeti v to okolje."

VIDITE PRIHODNOST V PIRANU?

"Zaenkrat nobene. Čedalje bolj se mi zdi zamegljeno vse skupaj. Razen, če se bo našel zelo pogumen župan."

ŽE KO SVA PRI POLITIKI. VELIKO ZDRAVNIKOV SE ODLOČA ZA POLITIKO IZ VAŠIH VRST PA SO REDKI.

"Jaz vztrajam pri zadevi, ki sem jo svojim kolegom, pa tudi novinarjem, že povedal. Umetniki se sploh ne bi smeli ukvarjati s politiko, predvsem s strankarsko politiko. Danes govorimo o strankarski politiki, torej če ti zavežeš svojo dušo neki stranki, moraš se pač tej stranki prilagajati z nekimi kopromisi, zagovarjati interese stranke TUDI PROTI, na primer kulturnim interesom. Zato zelo zamerim kolegom in tudi umetnikom, ki niso iz moje "branže", da če se že odločijo za politiko, naj potem pustijo umetnost pri miru. Zelo znamenita angleška filmska in gledališka igralka Glenda Jackson se je na vrhuncu slave in zaslužkarstva, če hočemo, odločila, da se ne bo več ukvarjala ne z gledališčem ne s filmom, ampak samo s politiko. V intervjuju, ki sem ga prebral, je rekla, da jo je začela politika zanimati, ne bi pa prenesla, da bi vozila po dveh tirih in mogoče delala veliko škodo svoji kulturni srenji. Ona se je ukvarjala v glavnem s socialo, ampak je zavezana stranki."

KAKO GLEDATE NAŠ PARLAMENT? KREGANJA.

"To ni nič. Potrebno je pogledati tudi malo zunaj. Mi se vedno tako zgrajamo, če pa pogledamo k sosedom vidimo, da so še hujši, da se fizično obračunavajo. Res je, da so posamezniki zelo vehementni, se ne znajo brzdati. Misli, da če se odločiš za politiko, bi moral predvsem malo pogledati vase, ker je zelo težko biti objektivni do samega sebe. Tudi za politike bi moral biti zmeraj nek filter glede sposobnosti."

MNOGI STRAŠI DO TEH USPEHOV NE PRIDEJO. NJIHOVI OTROCI ZAIDEJO V DRUGAČNO SMER.

"Saj to je zelo relativen uspeh. Sebastijanu sem tudi rekel, da je v našem poklicu vztrajnost pri delu nad samim sabo, predvsem to. Če se hitro zadovoljiš, lahko tudi hitro ponikneš in te ni več. Moraš biti toliko pošten do sebe in svojega posla, da se skozi s tem ukvarjaš in malo koplješ po sebi, da ostane svežina, zanimanje za to, da ne zapadeš v komercializacijo, da te ne premami preveč denar."

KAJ BI PRIPOROČALI STARŠEM PRI VZGOJI?

"Predvsem bi priporočal to, da jih ne silijo v tiste poklice, ki jih sami opravljajo. Tukaj govorim predvsem o zdravnikih, pravniki. S tem lahko zelo zafrustrirajo otroka. Otroci naj počne tisto, kar si želi. Dobro je, da konča kakšno šolo. Borut Veselko je na primer končal medicino, ker so starši tako želeli. Končal je staž, dobil potrdilo, da je splošni zdravnik in v tistem trenutku rekel staršem, "tukaj imate, zdaj grem početi tisto, kar me veseli" - in se je vpisal na akademijo."

KAJ BI ŽELELI POVEDATI GLEDALCI UNICEFA?

"UNICEF je mednarodna organizacija, z Mileno Zupančičevo sva predstavnik Republike Slovenije v Nacionalnem odboru. Vsi mislijo, da sva midva prvenstveno zadolžena še za vse druge stvari, ki niso v tem delokrogu. Na tem odboru so rekli, če prihaja do teh nesporazumov, naj njim sporočimo, da bodo oni kontaktirali. Tukaj gre za razne nabiralne akcije, kjer so druge organizacije npr. Rdeči križ, Karitas. Sam sem že prej veliko hodil okoli za prizadete otroke. Sedaj, ko sva postala predstavnik, mislijo, da tudi to spada v naš delokrog, vendar ne."

ALI JE PRI NAS DOVOLJ POSKRBLJENO ZA OTROKE?

"Ne ni. Mi se tega zavedamo in skušamo kolikor se da pomagati s tem, da se vključimo v kakšno akcijo. V primerjavi z drugimi deželami ne moremo reči, da je pri nas pomanjkanje, lakota, pereč problem AIDS. To je neprimerljivo. Pri nas je veliko seksualnega nadlegovanja otrok. Verjetno je to bilo vedno prisotno in zaradi bojzani skrito, danes pa se o tem več govori. Mislim, da je spolna vzgoja še vedno tabu tema in velik problem naše civilizacije. Tudi religija z vzgojo nekako zafrustrira človeka, kar se tiče seksualnosti. Zanimiva je raziskava, ki so jo delali v ZDA in dokazuje, da med množičnimi morilci ni nobenega črnca. Vsi ti množični morilci in seksualni manijaki so v glavnem belci, kajti ravno med črnca je seksualna vzgoja dosti bolj sproščena, svobodna in nimajo frustracij."

KAJ BI RADI POVEDALI ZA ZAKLJUČEK?

"Zmeraj sem malo žalosten, ko pridem na ta konec, ravno zaradi kaosa, govorim predvsem prometnega. Po drugi strani sem tudi žalosten, ko se usedem pred Loggio, kjer je dokaj mirno in vidim, kako to mesto nič ne živi, tako mrtvo je, kljub temu, da se dogaja festival, ni čutiti utripa. Ko sem včeraj sedel pred Loggio sem nehoti primejal ta trg s trgi, ki so po Italiji, kjer je vse živahno. Tudi kulture druženja ni. Mogoče imajo naši južni bratje več tega. Tukaj se nimaš kam usesti, nimaš se kam dati. Žal mi je ribje restavracije, ki je bila včasih, kjer bi lahko bil drug lokal, kjer bi recimo malo posedeli."

Največ obiska in aplavza je požela monodrama Marjana Tomšiča v režiji Borisa Cavazze Bužec on, bušca jaz. Na sliki igralka Lučka - Saša Pavček pred Tonino hišo v Sv. Petru.

meta. V Ljubljani v Križankah so na primer dosegli, da je v tem predelu popolna zgora, da se ne sliši motorjev, avtomobilov, v času predstave."

KATERI OBALNI KRAJ SE VAM ZDI NAJBOLJ PRIMEREN ZA KULTURNE PRIREDITVE NA PROSTEM?

"Zdi se mi, da so za to še najbolj primerne okoliške istrske vasi."

KAKO JE BILO PO VASEH? KAKO JE OBČINSTVO SPREJELO PREDSTAVO?

"Danes gremo prvič v vas in sicer v Sv. Peter, v Tonino hišo pogledati

garažo. Mesto je treba vsekakor odpreti, za življenje ljudi, za kulturo, turizem. Včasih v Piran vozil tramvaj. Tisti, ki nasprotujejo temu, nasprotujejo iz komoditete. Za nujne stvari bi lahko uredili prevozne poti z mini buski. Tega mesta je resnično škoda, ker je tak biserček, ki pa postaja sejmišče slabega okusa in pleha, kjer se sploh ne moreš sprehajati. Poleg tega avtohtonega prebivalstva sploh ni več. Leta 1956 je bil ravno eksodus, ko so Italijani šli iz Pirana in so bile vse hiše prazne, takrat je bil močan priliv prebivalstva recimo iz Štajerske. Ti so se življenja v utesnjem mestu nekako naveličali in so se začeli seliti v Lucijo. Piran so kupili prišleki iz drugih republik, ki se še

STE OČE - KOLIKO OTROK?

"Treh, samo eden je na žalost umrl in bi bil letos star 30 let. Imam pa še dvojčka, dva fanta. Sebastijan je igralec, drugi moj sin pa je na likovni akademiji, na slikarstvu."

STE PONOSEN NA SINA, KER GRE PO VAŠIH POTEH?

"Nikoli se s tem nisem preveč ukvarjal. Morda sem celo preveč kritičen. Dajem mu zelo splošne smernice, sam se točno zaveda, kakšen poklic ima in točno ve, kaj mora početi sam s sabo in ga včasih tudi malo preveč skritiziram."

Mercator center Koper

URESNIČUJEJO ZASTAVLJENE CILJE

Marko Gvardijančič, poslovodja koprškega Hipermarketa

Minevata dva meseca, odkar so 14. julija 1998 slovesno, ob prisotnosti predsednika države Milana Kučana, odprli največji nakupovalni center na Obali - Mercator center Koper. Zanimalo nas je, ali bi v Hipermarketu, največjem med 18 ponudniki v centru, v tem času že lahko podali prvo oceno o delovanju in kaj o ponudbi mislijo slučajni kupci. Če odmislimo nekaj dobronamernih pripomb potrošnikov, ki pa so predvsem praktične narave, bi na kratko lahko rekli, da se je promet v Hipermarketu ustalil, kupcem, ki se radi vračajo pa je na enem mestu na voljo kar 30 tisoč različnih artiklov blaga, živil in pijač. Cene so v povprečju zelo konkurenčne.

Nekaj vprašanj smo zastavili poslovodji Hipermarketa Marku Gvardijančiču, s katerim smo se pogovarjali potem, ko smo si pridobili nekaj mnenj kupcev.

Koper je s Hipermarktom zagotovo povečal in popestril trgovsko ponudbo. Naenkrat lahko pod eno skupno streho sprejme tudi do tri tisoč kupcev. Zanima nas, ali ste v tem sicer kratkem času, že uspeli spoznati njihove navade, želje in potrebe. Kako je v resnici z obiskom?

"Poslovni sistem Mercator je že, preden smo se odločili za izgradnjo Hipermarketa v Koprju, temeljito analiziral tržišče in si zastavil tudi določene cilje za katere lahko rečem, da jih počasi uresničujemo. Če nas vprašate, ali lahko tak velik s svojo ponudbo tudi vpliva na kupce? Mislim, da. Tak nakupovalni center kot je naš, 18 ponudnikov skupaj s Hipermarktom, zagotovo prinaša v kraj nekaj novega. Mislim, da se bodo spremenili običaji, kupne navade, način nabavljanja. Vpliv je po naše obojestranski. Hipermarket povprečno dnevno obišče nekaj več kot 3000 kupcev."

Napravili ste odlično potezo. Zgradili ste garažo. Kako je s parkirišči?

"Parkirišče je nekaj čez 600. Mislim, da jih je zaenkrat dovolj za vse kupce, ki prihajajo k nam po nakupih."

V Mercator centru je 18 ponudnikov. Kdo vse to usklajuje?

"V Mercator centru Koper, ki sodi v okvir Mercator Degroja Portorož imamo upravnika. To je gospod Bojan Golob, ki usklajuje interese med

vsemi poslovnimi partnerji in najemniki v centru."

Eden od potrošnikov, ki smo ga v Hipermarktu povprašali za mnenje o vaši ponudbi je dejal, da bi morala biti glede tople hrane še nekoliko širša. Pravi, da se ne more zadovoljiti samo s hamburgerjem.

"Ponudbe naših partnerjev ne morem komentirati. Mi v Hipermarktu bomo vsekakor povečali ponudbo pripravljene hrane za na dom. Dejansko pa druge tople hrane v Nakupovalnem centru ni."

Nek kupec iz Pirana je imel smolo. Kupil je tlačenko, ki je ni mogel porabiti. Na zavitu niti ni bil natisnjen rok uporabe. To je bila v času našega obiska edina resnejša pripomba med anketiranimi potrošniki. Sicer pa so ljudje vse skupaj bolj hvalili. Imate pri tako imenovanem svežem programu težave?

"Ne bi dejal, da so težave. Je pač problem, ki mu posvečamo posebno pozornost. Gre za ogromne količine in lahko se zgodi tudi napaka. Z novim zakonom o varstvu potrošnikov je namreč nekaj težav. Nekje je napisan rok do kdaj je artikel veljaven, ne ve se pa, kdaj je bil proizveden. Če se je zgodilo, da je kupec dobil staro tlačenko, štejemo za našo napako in se mu opravičujemo."

Takšni in podobni marketi so v tujni že dolgo znani, celo nedaleč proč v Trstu. Običajno so locirani na robu mesta in tudi cene so nekoliko nižje. Ljudje si tam običajno ob sobotah nakupijo blago na zalogo, za ves teden. Ali so takšne navade tudi pri nas?

"To je navada, ki se pri nas sploh še ne uveljavlja, kajti upoštevati je treba tudi kupno moč prebivalstva. Ljudje kupujejo bolj za sproti. Jaz vidim prednosti našega Hipermarketa predvsem v bogatem izboru različnega blaga, veliko večjega kot v drugih manjših marketih in v konkurenčnih cenah. Druga prednost: veliko potrošnikov, hitro obračanje zalog, vedno sveža ponudba. Hipermarket je odprt tudi ob nedeljah in sicer od 9.00 do 15.00 ure. Tako, je popolnoma vseeno, ali pride k nam po nakupih v sredo, petek ali v nedeljo. Tudi v nedeljo ga čaka sveža ponudba."

Računali ste na določene kupce. Ali se to kar ste načrtovali že uresničuje? Odkod vse prihajajo kupci in ali lahko ocenite strukturo; koliko je Koprčanov, Hrvatov, Italijanov, turistov?

"Takšne analize v tem kratkem času še nismo napravili, zato vam s točnimi številkami tudi ne morem posrečiti. Govorim o tistem kar v stiku z ljudmi vidimo in čutimo. Velika večina naših kupcev so prebivalci z Obale. Povečuje se tudi delež kupcev iz Hrvaške. Kaže, da smo se v njihovih očeh pokazali pozitivno."

Koliko pri vas potrošijo kupci?

"Povprečen nakup pri nas presega 4000 tolarjev na osebo. Dnevno znaša promet nekaj čez 12 mili-

jonov SIT. Ob sobotah pride k nam po nakupih tudi 4000 do 5000 tisoč kupcev."

Ali je promet sedaj že dovolj velik, da bi lahko pokrili tekoče stroške poslovanja?

"Tekoče menda že. Rentabilitetna računica poslovanja vsakega novega obrata, zlasti, če je treba najeti posojilo, se lahko pokaže le na dolgi rok. Ocenjujem, da smo glede tega na pravi poti."

Potrošnike smo povprašali, ali so ugotovili kakšno razliko. Na primer v cenah med marketom v katerem so doslej kupovali in vašim Hipermarktom tukaj v Koprju. Nekateri so nam dejali, da na to, torej na cene, niso bili posebej pozorni. Opazili pa so, da so nekatere stvari pri vas res cenejše. Kako bi to komentirali?

"Kalkulacije stroškov na enoto blaga, na podlagi katere se določi tudi prodajna cena, je nižja zaradi ogromnih količin, manjših prevoznih stroškov na enoto itd., kot je to primer za oblikovanje cen v običajnih Mercatorjevih trgovinah. Mislim tudi, da kupci težko prepoznajo razlike med cenami, ki pa so očitne. Pri trideset tisoč artiklih, ki jih najdete pri nas v Hipermarktu je to zagotovo težko. Kupec običajno pozna največ 20 do 30 cen, ki si jih zapomni iz domače prodajalne. Verjetno lahko ugotovi, da smo cenejši. Če odgovorim na splošno: Cene so pri nas praviloma nižje, lahko pa se tudi zgodi, da je kakšen novejši artikel tudi dražji."

Je ponudba sedaj v Koprju že prevelika in ali je na račun Hipermarketa

padel promet pri konkurenci?

"Mislim, da kljub temu ponudba ni prevelika. Je pa res, da se bodo navade kupcev spreminjale, in kupovali bodo tam kjer je boljše in hkrati cenejše. Pretok kupcev je zato zelo verjeten. Tu ima Hipermarket nedvomno veliko prednost."

Govori se, da je Hipermarket zapustilo kar precej delavcev. Je to res?

"Čas pred otvoritvijo ni bil enostaven. Verjemite da je bil zagon takšnega velikana izjemno zahtevno in tudi naporno delo za vse nas. To so vendarle novosti, za Mercator, za Slovenijo. Lahko bi rekel, pionirsko delo. V šestih mesecih smo spravili skupaj ekipo 130 - 140 ljudi. Prišli so od vsepovsod. Večina ekipe, več kot 100 ljudi, ostaja zvesta Hipermarktu, se izpopolnjuje, izobražuje. Tistih nekaj, ne vem, če jih je več kot 15, pač ni bilo zadovoljnih s samim delom in so odšli. Morda so pričakovali nekaj drugega."

Koliko vas je zaposlenih in ali so našeti delavci odšli sami?

"V Hipermarktu nas je zaposlenih 126. Niti enemu delavcu nismo dali odpovedi. Z vsemi se poskušamo pogovarjati. Pri nas je dovolj velika pestrost poklicev in delavcu lahko ponudimo tudi kakšno drugo delo, ki ga morda bolj veseli."

Posebnosti v Hipermarktu?

"Vedno se nekaj dogaja. Danes ko ste pri nas, lahko vidite degustacijo mortadele mesno predelovalne industrije Kras Sežana. Na drugem koncu imamo degustacijo češkega piva Budweiser Budvar. V Hipermarktu je lastna pekarna (Mlinotest), ki je za takšne trgovine že običajna, ribarnica (Delmar) ima kar zadovoljivo ponudbo, potem je tu delikatesa z mesninami in siri ter pripravljeno hrano. Na tem področju bomo ponudbo še nekoliko povečali. Mislim, da je tudi mesnica vedno dobro založena."

So se v tem času pokazale kakšne tehnične pomanjkljivosti?

"Ne, večjih tehničnih pomanjkljivosti v stavbi nismo opazili. Drugo je tehnologija in organizacija dela. Ta je vsekakor zelo zahtevna. Samo za primer naj povem, da vsak večer porabimo najmanj 3 do 4 ure, da na novo napolnimo prodajne police. Dobro, da je tako."

Franc Krajnc

Mercator center Koper

Kaj pravijo slučajni kupci o Hipermarketu?

Srečko Kavčič, upokojeni novinar RTV Slovenija, Semedela

"Tukaj v Hipermarketu sem že drugič. Vse izgleda veliko in lepo urejeno. Ponudba je pestra. Mis-

lim, da tukaj dobiš zares vse. No, jaz sicer rajši hodim v manjše trgovine. Sedaj se moram še prepričati, če je res tako poceni kot se govori. Vzel sem račun, doma ga bom pregledal in primerjal s cenami v Trstu. Zato prvega vtisa o cenah še ne bi mogel povedati. Sicer pa na cene ne gledam s tako ostrim očesom. Kupim pač kar mi je všeč. Če so izredna odstopanja, to vsekakor opazim. Tu se zadržujemo in bi radi tudi nekaj pojedli. S Hot dogom, krompirčki ali samo s hamburgerjem ne moreš sestaviti pravega kosila. Morda bi kazalo razmisliti o nekoliko širši ponudbi tople hrane."

lim, da tukaj dobiš zares vse. No, jaz sicer rajši hodim v manjše trgovine. Sedaj se moram še prepričati, če je res tako poceni kot se govori. Vzel sem račun, doma ga bom pregledal in primerjal s cenami v Trstu. Zato prvega vtisa o cenah še ne bi mogel povedati. Sicer pa na cene ne gledam s tako ostrim očesom. Kupim pač kar mi je všeč. Če so izredna odstopanja, to vsekakor opazim. Tu se zadržujemo in bi radi tudi nekaj pojedli. S Hot dogom, krompirčki ali samo s hamburgerjem ne moreš sestaviti pravega kosila. Morda bi kazalo razmisliti o nekoliko širši ponudbi tople hrane."

Kupil je pokvarjeno tlačenko

"Kupil sem tlačenko, ki sem jo moral vreči v smeti. Morda je bila slabo pakirana in je vanjo uhajal zrak. Na ovitku ni označen datum veljavnosti, le datum kdaj je bila pakirana. Zato ne moreš ugotoviti kdaj je živilu potekel rok. Tu bi morali trgovci bolj pazljivi." Vaše ime? "Prosim, brez imena."

Robert Prelec z družino, Izola

"Tukaj smo tretjič. Splošen vtis je dober. Dobiš vse. To sicer ni specializirana trgovina, je bolj za splošno rabo. O cenah? Akcijska prodaja je bistveno cenejša. Pretežno se dobi cenejše artikle, najde pa se tudi kakšnega, ki je dražji kot drugod. Če se nam splača priti iz Izole po nakupih? No, kako bi rekel..., za manjši nakup ne. Če napraviš takšno pot mora biti "špeža" najmanj 10 do 15 tisočakov. Trenutno je akcijaksa prodaja piva. Če kupim dva kompleta pločevink se mi že splača. Sicer pa smo danes v Hipermarketu nakupili nekaj za šolo. Če imam kakšno pripombo? Ne, v bistvu je nimam."

Erika Vorbah, Tinjan

"Rada, zelo rada prihajam sem po nakupih, ker je veliko prostora, da se potrošniki ne drenjamo. Kupila sem pivo, Coca-Colo..., moj voziček se je kar napolnil. Da, cene primerjam z drugimi trgovinami. Kdo pa jih ne? Danes mora vsak gledati na ceno. Moj prvi vtis: ene je cenejše, drugo spet malce dražje. Je različno. V Hipermarketu sem bila doslej že petkrat. Na otvoritvi žal nisem bila. Splošen vtis je v redu. Zelo cenim to, da imajo urejene možnosti za parkiranje."

Drogina degustacija na otvoritvi v Hipermarketu.

Nagradni žeton v mortadeli, sir za pokušino

Tri od številnih akcij, ki smo jih zasledili v času našega obiska v Hipermarketu. Degustacija mortadele Bologna Kras Sežana. Organizirali so nagradno igro in tako tudi po svoje reklamirali kraški pršut. Nekdo, ki je imel srečo in v koščku mortadele našel žeton, ga je čakala nagrada. Ter Pan iz Sečovelj je imel degustacijo italijanskega sira Gran Padana, neka štajerska firma je ponujala češko pivo. S tem pa degustacij v Hipermarketu še ni konec, prijetno presenečenje za kupce pa je bilo nedavno žrebanje avtomobila.

Informativna pisarna za potrošnike v Hipermarketu.

V velikem prodajnem centru je kar 18 ponudnikov različnega blaga in živil. Tukaj lahko dobijo različne informacije o delovnem urniku prodajaln, kje se nahaja vodstvo, kako je z garažo in drugo.

Piran
Županov klicar se je za letos poslovil

Na Prvomajskem trgu v Piranu je bila ob glasbeni spremljavi izolskega ansambla 3 Big Band orkestra, v soboto 29. avgusta, zaključna prireditev Županovega klicarja. Od 18. aprila do 31. avgusta letos se je zvrstilo na različnih prizoriščih 91 prireditev in 755 nastopajočih.

Županov oziroma občinski klicar je letos že tretjič zapored na Tratinjevi elipsi v Piranu seznanjal podložno ljudstvo o odločitvah presvetlega župana in prireditvah, ki jih je v glavnem organizirala Zveza kulturnih društev Piran. Letos je bilo v Piranu od 18. aprila do 31. avgusta 91 prireditev s 755 nastopajočimi. To je po svoje prispevalo k kulturni oživitvi mesta. Dodati je treba, da ZKD Piran ne razpolaga z lastnimi prostori za organizacijo prireditev in seminarjev (na razpolago ima le pisarno), nimajo svoje zvočne in svetlobne tehnike, skratka vse je treba vedno znova postaviti na različnih prizoriščih, kar je navsezadnje tudi naporno za organizatorje. Večina prireditev je organiziranih na prostem, razen redkih izjem, ko so v Avditoriju. Vstopnine običajno ni. Prireditve so namenjene širšemu občinstvu, domačinom in turistom. Za pripravo prireditev skrbijo tri zaposlene delavke ZKD Karol Pahor Piran, ki ob tem skrbijo tudi za vse tekoče delo za 12 amaterskih kulturnih društev in za izvedbo njihovih programov. Organizacijska tajnica pri ZKD Elizabeta Fičur pravi, da uspešno sodelujejo z Občino Piran, Avditorijem Portorož, Minoritskim samostanom Sv. Frančiška, Skupnostjo italijanov Giuseppe Tartini Piran-Pirano, šola-

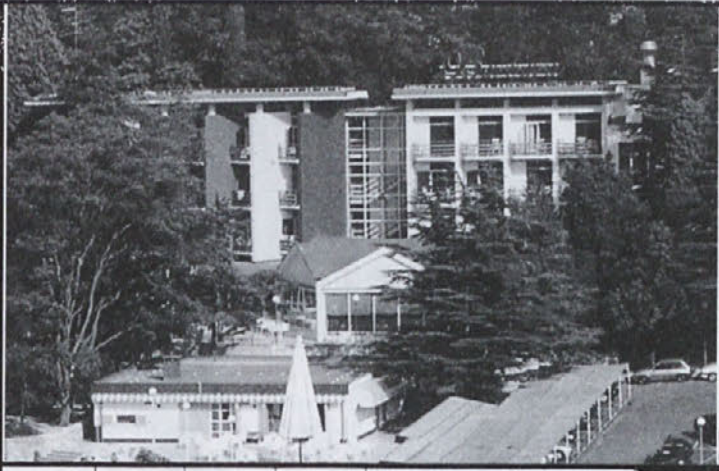
mi in nekaterimi restavracijami, občasno pa jim priskočijo na pomoč tudi drugi sponzorji. V letošnjem letu so prejeli nekaj sredstev tudi iz programa Turističnega združenja Portorož, GIZ Občine Piran, in Sklada za ljubiteljsko kulturno dejavnost. Najem prostorov in opreme ter plačilo honorarjev nastopajočim predstavlja za organizatorja prireditev precejšen finančni zalogaj, vendar jim kar nekaj sponzorjev tako ali drugače pomaga. Na primer za prigrizek po zaključni prireditvi Županovega klicarja 29. avgusta so prispevali: Okrepčevalnica Cantina, Market Mario, Restavracija Fontana, Restavracija Delfin in Kavarna Galerija Tartini Piran. ZKD Piran je v letošnjem letu uspešno izvedla tri večje projekte: **Prireditve Županovega klicarja, Poletne glasbene utrinke in III. Mednarodno poletno glasbeno šolo, seminar za film in video ter številne koncerte in druge prireditve.** 18. aprila je bila v Avditoriju Revija pevskih zborov Primorske, 1. maja je bil promenadni koncert Mladinskega pihalnega orkestra Piran na elipsi Tratinjevega trga in nato še slavnostni koncert v portoroškem Avditoriju. 22. maja so odprli razstavo Likovnega kluba Solinar v Avditoriju itd. Od 3. do 8. julija je ZKD v sodelovanju s Skladom RS za ljubiteljsko kulturno dejavnost organizirala prvi Piranski poletni filmski in video workshop, ki se ga je udeležilo 15 ljubiteljev tovrstne dejavnosti.

III. Mednarodne poletne glasbene

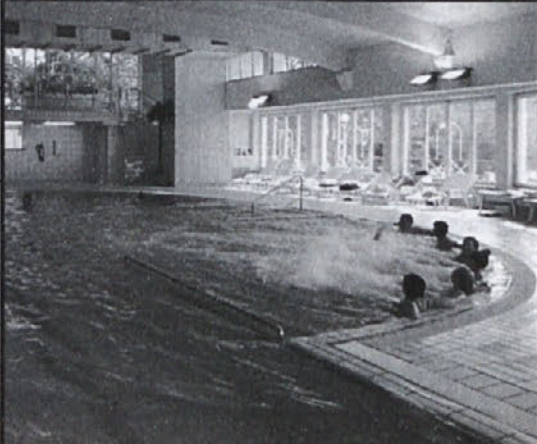
šole v Piranu od 27. 6. do 11. 7. se je udeležilo 39 slušateljev iz Slovenije in tujine. Občinski klicar (Marino Mahnič - Istran), ki je letos nastopil že tretjič, je na elipsi napovedoval pomembne dogodke, v kulturnem programu pa so nastopili tudi plesno akrobatska skupina FLIP, Trio Čibej, Folklorna skupina Val, Mažoretne skupine Morje, Moški pevski zbor Slovaške matice, Piranski kvartet saksofonov, Godalni trio glasbene šole Jesenice, Folklorna skupina Horenak iz Češke republike in Trio Logar iz Glasbene šole Logatec. Projekt Poletnih glasbenih utrinkov je letos potekal že drugič. Na razpis se je prijavilo 11 glasbenih skupin, tudi iz Glasbenega konservatorija Tartini iz Trsta. Zaključne prireditve se zaradi bolezni ni mogel udeležiti župan Franko Fičur. V njegovem imenu je goste večera pozdravil klicar Marino Mahnič. Na sliki: Županov klicar sporoča ljudstvu razne novice, zapovedi župana in hkrati obljublja, da bo naslednje leto spet prišel v mesto Piran. Ob tem bi kazalo razmisliti morda o nekoliko drugačni obliki, času, načinu in kraju nastopanja županovega klicarja, da se prireditve ne bi izrodila v svoje nasprotje. Zanimivo bi bilo, če bi se županov klicar morda pojavil kot zanimiva figura tudi na kakšni turistični ali drugi prireditvi zunaj mesta in naznanjal vesoljnemu svetu.

FOTO: FK-INFORMA

NAGRADNA KRIŽANKA št. 55 Hotel Barbara Fiesa
Za pravilno rešitev nagradne križanke bomo izžrebali tri nagrade v vrednosti 2.000,00 SIT, ki jih poklanja Hotel Barbara Fiesa. Rešitve pošljite do 10. oktobra na naslov Primorski utrip, Liminjanska 91, 6320 Portorož.
Nagrade za pravilno rešitev križanke št. 54 Jagoda Lucija, vrednostni bon za 2000 SIT prejmejo po pošti: Janez Kralj, Pot pomorščakov 1c, Portorož, Brigita Filipič, Senčna pot 2, Portorož in Grozdana Stanišič - Zmavce, Generala Levičnika 50/G, Koper.

SESTAVIL MILKO EMERŠIČ	DREVESNA GLIVICNA BOLEZEN	VRSTA VELIKEGA METULJA	UDELEŽ SINJSKE VITESKE IGRE	RIBA SEVERNIH MORIJ	POGORJE V SAHARI	NIZKA OLESENELA RASTLINA			TRENJE MESTO V EPIRU V GRČIJI				KIT. UTEŽ. MERA INDIJSKO BRENKALO			RIBIŠKA MREŽA		
STOPNJA KAKO- VOSTI, RAZRED						REKA V VZHODNI NEMČIJI				STRO- KOVNJAK ZA MASAŽO						RIMSKA BOGINJA JEZE	SL. TV NAPO VEDOVALEC TREFALT	ROLLS ROYCE NRAVO- SLOVEC
IT. IGRALKA (GIOVANNA)						RIM. BOG LJUBEZNI DIRKALIŠČE V ITALIJI				TUJEC	AFRIŠKI VELETOK ZDRAVILNI GRM				KRAJ PRI POD- ČETRJKU OCET			
OTROŠKA GLISTA							NAZIV TREH NOR- DJSKIH BOŽANSTEV	POKR V J. KITAJSKI SL. IGRAL. (IVO)						LITERARNI OCEN- JEVALEC VICENZA				
DRUŽBENI POLOŽAJ					GLAVNO MESTO SVAZIJA							LETALSTVO PREMO- ŽENJE						
ČLAN ANGLEŠKE KONSER. STRANKE					ZELENICA V PUŠČAVI AM. WESTERN				EGIP. BOG PLODNOSTI MUSL. VER. POGLAVAR							VRSTA METULJA Z OČESCI NA KRILIH		
ALOJZ VADNAL			PROTEST. SMER ŠP. SLIKAR (SALVADOR)										SPOJ GLAVE S TRUPOM	SLABA SOLSKA OCENA				
EDEN OD CUTOV				NERESNIC// ZDRAVILO		KRATEK POŽIREK	LETOV. V FR. ALPAH SKLADAT. DELIBES											
NAOČNIKI						MUSLI- MANSKA VERA			RASTLIN. BODICA NADA VIDMAR									
GL. MESTO AMERIŠKE DRŽAVE OREGON						DAN, KI NAPO- VEDUJE VREME												
TESNO PRILEGA- JOČA SE OBLEKA						ORGAN VIDA			ŽENSKO IME									

Plinio Tomasin

DA NE BI POZABILI

Padec Mussolinijevega fašizma 25. julija 1943 in kapitulacija italijanske monarhije Savoja 8. septembra 1943 predstavljata prelomnico v drugi svetovni vojni. Italijanski kralj in generali, ki jim je povlečeval maršal Badoglio, so v strahu pred Hitlerjevimi nemškimi nacisti in Mussolinijevimi fašisti "Republike Salo" zapustili italijansko vojsko in narod. Italijanski kralj je sicer napovedal vojno Hitlerjevi Nemčiji, vendar slabo poveljevana vojska na ozemlju ni nudila večjega odpora Nemcem. Podoben se je zgodilo v Julijski krajini. Nacistom se je zgodilo v letu 1943 meseca septembra in oktobra v Istri, Trstu, Reki, Gorici, Trzinu, Vidmu, ... zoperstavili italijanski partizani "Garibaldini" in nekateri domačini, častniki in vojaki italijanske vojske, nekateri izmed njih že pred 8. septembrom 1943. Postavili so se po robu nacistom in fašistom po zgledu slovenskih in hrvaških partizanov ter drugih narodov bivše Jugoslavije, ki jim je poveljeval Tito, ki so začeli 1941 leta boj proti okupatorju, nacistom, fašistom, domačim izdajalcem, ustašem, belogardistom, četnikom... Nacisti in fašisti so z vojaško premočjo v orožju in močeh uspeli premagati italijanske partizanske enote v neposrednem spopadu. Vendar so že meseca oktobra leta 1943 na ozemlju bivše Julijske krajine ustanovili nove italijanske partizanske enote, ki so se v letu 1944 okrepile in so aprila in maja 1945 udeležile odločilnih bojev druge svetovne vojne in osvoboditve.

Če se povrnemo v leto 1943, v obdobje po kapitulaciji italijanske monarhije-fašizma, je severovzhodni del Italije padel, tako kot velik del Italije v roke nacističnega okupatorja, ki je odcepil Julijsko krajino, se pravi pokrajine Reko, Pulo, Trst, Gorico in Videm, od ostale Italije, da bi jih neposredno upravljal. S Hitlerjevim ukazom 10. septembra 1943 o prerazporeditvi nekaterih okupiranih italijanskih ozemelj, so te pokrajine, vključno z nekaterimi drugimi priključenimi ozemlji k Italiji, v letu 1941... npr. ljubljanska pokrajina itd., ustanovile nemško operativno območje Jadranskega Primorja. Na osnovi istega ukaza so postale pokrajine Trento, Bolzano in beneškijski Belluno nemška "operativna cona Predalp". Hitler je imenoval za poveljnika nemške operativne cone Jadransko Primorje močnega gauleiterja Friedericha Rainerja (vrhovni komisar). Tako se je začelo temno nacistično obdobje in njihovih služabnikov "Republike Salo" na našem ozemlju, neposredna dediščina politike in fašistične vojne.

V nemški operativni coni Jadranskega Primorja sta dva ukaza določala vojaški vpoklic moških. Prvi vojaški vpoklic je bil meseca marca 1944 za vse moške rojene leta 1923, 1924, 1925, drugi vojaški vpoklic pa je bil 30. julija 1944 za vse rojene od leta 1914 do 1926. Tretji člen ukaza vojaškega vpoklica iz dne 30. julija 1944 v prvem odstavku pravi: "Prepričan sem, da boste odgovorili mojemu pozivu in da boste izvršili vojaš-

ko dolžnost tam, kamor vas bom poslal", zadnji odstavek pa pravi: "Tudi vi morate prispevati svoj delež v novi Evropi. Kdor ni z nami, je sovražnik dežele in tako on kakor tisti, ki ga podpirajo, bodo postavljeni strogim kaznim, ki jih predpisuje Ukaz o obveznem služenju vojski za tiste, ki se bodo izmikali dolžnosti do naroda in domovine..." (beri: nacistične Nemčije-P.T.)

Po dveh vpoklicih v mesecu marcu in juliju leta 1944, so se mnogi mladi Istrani italijanske narodnosti, kakor tudi drugih krajev Jadranskega Primorja, pridružili italijanskim, slovenskim in hrvaškim partizanskim enotam. Pridružili so se italijanskim partizanskim enotam, kot na primer bataljonu Alme Vivode iz Kopra in Milje (Muggia), bataljona Pina Budicina iz Rovinja in Istre, odšli v reške italijanske enote, v brigado "Trsta" in "Fontanot" iz Istre, Kopra, Trsta, Trzinca (Monfalcone) in Gorice ter v divizijo "Garibaldi-Natisone" in brigado Osoppa, ki je vključevala Furlane, Goričane, Trzinčane in druge. Na vsej jadranski obali so delovale domoljubne skupine (G.A.P.) in na območju Trst-Trzinč ene Delavske enotnosti (Unita Oparaia). Poleg tega je na koprskem deloval oddelek mornarice in Komanda mesta Koper. Za preskrbo italijanskih in slovenskih partizanskih enot s hrano, zdravili, itd. na goriškem, v Trnovskem gozdu in Goriških Brdih je opravila pomembno nalogo intendantska enota, ki jo je vodil Silvio Marcuzzi "Montes", dobitnik zlate medalje. Zelo pomembna je bila preskrba s soljo iz piranskih solin za vse partizanske enote, ki so delovale v Sloveniji in Hrvaški ter tudi v Furlaniji. V italijanskih partizanskih enotah, ki smo ji omenili in drugih, so bili različni vojaki in častniki iz bivše italijanske vojske tudi z nalogami poveljevanja, prav tako so bili v teh enotah vojaki in poveljniki slovenske, hrvaške ali druge narodnosti.

Mnogi mladi, še posebej slovenske in hrvaške narodnosti, ki so bili vpoklicani v nemško vojsko, so se pridružili slovenskim partizanskim enotam IX. in VII. Korpusa Narodne osvobodilne vojske in partizanskih odredov Slovenije ter v partizanske enote hrvaške Narodno osvobodilne vojske. Od vpoklica v nemško vojsko so se "najstarejši", pa še vedno mladi, odločili priključiti TOD. To je bila nemška organizacija, ki je vodila dela za obrambo Istre in Jadranskega Primorja: okope in utrdbe, da bi bili pripravljeni za obrambo pred morebitnim izkrcanjem zavezniških sil-Angležev in Američanov. Moški, ki so bili vključeni v dela organizacije TOD, so bili deležni določene svobode, marsikdo izmed njih se je v času vojaškega dopusta doma pridružil partizanskim enotam. Med vpoklicanimi v nemško vojsko so bili tudi mladi, na srečo jih ni bilo veliko, ki so bili vključeni v nemške enote "Landschutz" ali v italijanske vojaške enote, ki so sodelovale z nacisti kot Republikanska nacionalna straža (GNR), v enotah milice teritorialne obrambe (MDT), v "Decima Mas", v

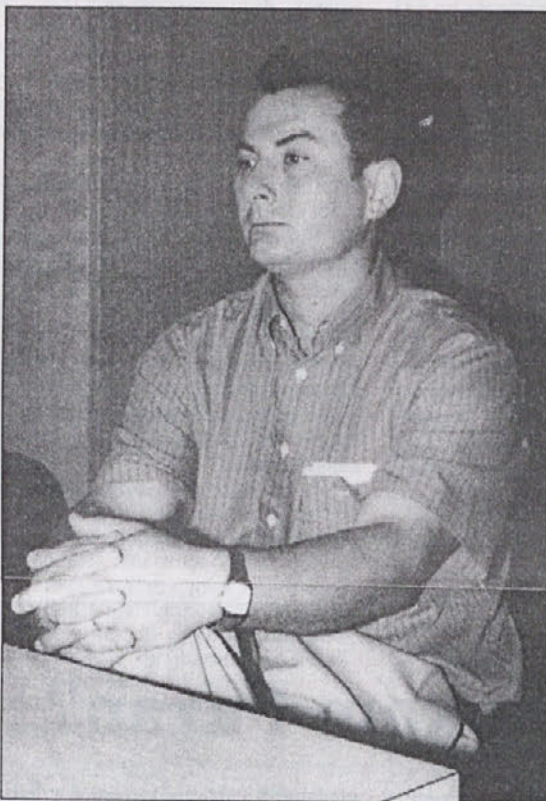
TPC LUCIJA ☎ 066/773-296
KOPER TRŽNICA ☎ 066/278-600
278-601
Telefax: 066/276-788

NOVOSTI V CITY PARKU

- * APS - izdelava fotografij po naprednem fotografskem sistemu
- * Izdelava index printov (fotografije iz celotnega filma na samo eni fotografiji) tudi iz 35 mm negativov
- * Digitalna fotografija skeniranje in shranjevanje fotografij iz negativov, diapozitivov, fotografij na CD-disk oziroma na računalniške diskete

Turistično društvo Piran

Predsednik Gašpar Gašpar - Mišič

V Piranu, za katerega mediji radi govorijo in pišejo, da nekako počasi umira, dolgo niso imeli nobene konkretne društvene organizacije, ki bi skrbela za nudenje najosnovnejših informacij slučajnim obiskovalcem in turistom. Zato je ustanovitev Turističnega društva Piran (deset ustanoviteljev: Gašpar Gašpar - Mišič, predsednik, Helena Vovk Škribar, organizacijska tajnica, Marina Golob, Iviana Roter - Osrajnik, Javorka Križman, Mafalda Pahor, Branko Černac, Polona Senčar in Boris Gruden), pohvale vredna.

Turistično društvo Piran je bilo ustanovljeno na občnem zboru 14. 11. 1997 na katerem so izvolili za predsednika društva znanega in prizadnega delavca in podjetnika Gašpar Gašpar - Mišiča. Društvo si deli prostor skupaj z Izpostavo IKI d.o.o. (skupina SI-SART) v prostorih bivše pošte Tartinijev trg 2.

"Bilo je res čudno, skoraj žalostno, da Piran kot mesto, kulturno-zgodovinski biser ni imel turističnega društva", nam je povedal predsednik.

"Turistično društvo smo ustanovili z namenom stalnega spremljanja dogajanja v mestu, nudenja osnovnih turističnih informacij, delitve brezplačnega informativnega materiala, organizacije prireditev, tesnega sodelovanja in koordinacije dela s sorodnimi društvi.

Letos je bilo TD Piran močan soorganizator MMS (v naših prostorih je bil tudi press center), v celoti pa smo prevzeli letošnjo organizacijo tradicionalne prireditve - Neptunovega krsta, ki je bila tokrat našla svoje mesto v Piranu."

Ob tej priložnosti se TD Piran zahvaljuje vsem sponzorjem, ki so omogočili prireditve.

Turistično društvo Piran vabi vse zainteresirane, ki dobro mislijo, da se včlanijo v TD Piran in tako s svojim delovanjem na organiziran način prispevajo k lepšemu in bolj zanimivemu mestu. Letna članarina je 1000 SIT. Prijave sprejemamo pri šalterju v Informacijski pisarni TD Piran, Tartinijev trg 2, kjer boste lahko izpolnili tudi pristopno izjavo. Sedaj nas je že 40, želimo da bi nas bilo še več!

Helena Vovk Hribar kandidatka za organe TZS

Prizadevna delavka v TD Piran, organizacijska tajnica, ki si je v svoji prejšnji službi v Avditoriju nabrala veliko izkušenj je ena od kandidatke za članstvo v organih krovne organizacije, Turistične zveze Slovenije.

Ali turistična društva ne izgubljajo svoje prvotne vloge? V piranskem občini so že štiri: TD Portorož, TD Strunjan, TD Fiesa, TD Piran. Kako mislite povezati medsebojne stike in sodelovanje?

"Marsikdo nas je v začetku narobe razumel. Primerjali so nas s portoroškim TD, češ, da mu bomo neke vrste (podjetniška) konkurenca. Naše TD Piran se ne namerava ukvarjati s podjetniškimi posli, tako da potem turist ne ve več kako in kaj. Menimo, da je edina prava pot, da turistična društva ostanejo to kar je njihova tradicija in njihov osnovni namen: brezplačne informacije, organizacija prireditev in skrb za lepo in urejeno mesto v tesnem sodelovanju s turističnim gospodarstvom, občino, karjevno skupnostjo in seveda in občani, ki so s svojim prostovoljnim članstvom in delom, svojimi denarnimi prispevki (članarina), nosilci delovanja društva. Osebo menim, da v Piranu ne potrebujemo dveh Turističnih informativnih centrov (TIC), ampak krovno organizacijo. To je že Turistično združenje, G.I.Z. občine Piran (direktor Ivan Silič), ki tudi plačuje šaltersko delavko v naši Turistično-informativni pisarni. V njegovi sestavi naj bo TIC, drugod, na turističnih točkah v piranski občini pa potrebujemo Turistično informativne pisarne. Torej čim bližje turistu! Mislim, da nekakšne nove krovne organizacije TD v piranski občini, na primer Zveza turističnih društev ali podobno, ni potrebno sestavljati. Pomembna je le dobra koordinacija dela med društvi, da ne prihaja do podvajanja."

civilni straži (Guardia civica), itd.

Vpoklici v italijanske vojaške enote, ki so sodelovale z nacisti, so spodbujali voditelji enot Republikanske nacionalne straže in Regimentov milice teritorialne obrambe, itd, kot na primer od Samba iz Pirana, ki je bil tudi vodja stranke "Republike Salo" za področje Trsta in Istre, Saura iz Kopra, Papo iz Matavuna, Artusi iz Pule, itd.

Te enote in njihovi poveljniki se same in v sodelovanju z nacisti niso samo borile proti partizanskim enotam, ampak so druga drugo ščitile v sramotnih zločinih, ki so jih izvajali nad nedolžnimi in navadnimi državljani. Mnoge so barbarsko ubili, požgali in porušili hiše, itd... Ne morem, da ne bi omenil barbarskih ubojev Stea Segalle iz Rovinja, rojenega leta 1925, Virgilija Perose iz Izole-Buje, rojenega 1923 in Branka Kosloviča (Coslovich) iz Belega križa-Pirana, rojenega leta 1923. Ti trije, tako kot vsi drugi, ki so bili rojeni v letih 1925, 1924 in 1923, so bili prisilni vojaški obvezniki po ukazu vrhovnega komisarja nemških sil gauleiterja Rainerja, 26. marca 1944. Segalla je bil tedaj učitelj na poklicni šoli v Novem gradu, medtem ko sta Perosa in Kozlovič živela v Izoli in na Bera križu-Piranu. Ti trije, kakor tudi vsi iz prej omenjenih letnikov rojstva, so se javili območnem za vojaški vpoklic v Piranu. Njihov namen je bil, enako kot skoraj za vse njihove vrstnike, prijaviti se v TOD, vendar Sambo, Saura, itd..., so želeli, da bi bili vključeni v enotah Republikanske nacionalne straže (GNR) ali v enotah Milicije teritorialne obrambe (MDT). Vsi trije so odgovorili negativno, zato so jih pretepli in zaprli v Piranu. Naslednji dan, 27. marca 1944, med tem ko so se vsi njihovi vrstniki odpeljali s tovornjaki v Pulo, so Steota, Virgilija in Branka odpeljali fašisti z blindiranim avtomobilom v Moncalvo blizu Bale (Valle d'Istria). V bližnjem gozdu jih je ustrelil poročnik Bruno Artusi skupaj z drugimi vojaki, ki so bili v blindiranem avtomobilu. Motovunski Luigi Papo, oficir Milicije teritorialne obrambe (MDT) je zapisal v svoji "Zlati knjigi", da so ti trije padli v bojih med partizani in fašisti.

KAMEN ZA OBLAGANJE

POHORSKI LOMLJENEC

(ŠKRILJAVEC), NARAVEN,

RAZLIČNIH BARV IN DEBELIN ZA

VSE VRSTE OBLAGANJA IN

UREJEVANJA OKOLICE.

NUDIMO TUDI POLAGANJE KAMNA IN PREVOZ.

POKLIČITE NAS

TEL & FAX: 063/ 754 - 003 ALI

GSM 041/ 621-478

DRAGO PRISTOVNIK

ŠKALCE 1/C

3210 SLOVENSKE KONJICE

Nasvidenje v četrti Jugoslaviji?

Letos mineva 45 let od znamenite uvedbe samoupravljanja v nekdanji naši skupni domovini Jugoslaviji. Slovenija je to državo zapustila leta 1991. Sedaj mora v EU, sicer jo čaka osamitev ali alternativa - ponovna priključitev Balkanu. Razpad tretje Jugoslavije pred sedmimi leti je bilo prvovrstno presečenje za ves svet. Z dejstvom, da je konec skupnega "bratskega" življenja v SFRJ, ki ga je bil edini sposoben obvladovati pokojni maršal Tito, se lep čas niso mogli spoprijazniti tudi Američani. Druga Jugoslavija je v času hladne vojne in oblikovanja dveh nasprotnih si vojaških taborov, ustrezala tako Zahodu kot Vzhodu. Tito je tudi zato lahko vodil spretno politiko neuvrščeniosti do obeh glavnih svetovnih velesil, Jugoslavija pa je bila s svojim samoupravljanjem, prvič uvedenim leta 1953, ki ga v resnici nihče od zunaj ni dokončno dojel, vzor nekakšnega socializma med vzhodnimi državami. Vznesečnost delavstva je bila velika, prepričanje, da tovarne pripadajo le njim - delavcem, pa še večje. Toda komunizem se je kot svetovni fenomen izkazal kot samouničevalen in je skupaj z njegovimi ideologi dokončno propadel. Slovenija je bila vedno prozahodna, vendar tega nikjer niso upali priznati. Vsak bolj očitni poizkus se je končal s politično likvidacijo "nasprotnika ljudstva". To je bilo nekaj, kar je Jugoslavija le povzela od bivše Sovjetske zveze. Takoj po Titovi smrti (maršal že ne-

kaj prej let ni vodil Jugoslavije) se je jugoslavanska realnost pokazala v svoji pravi luči: Dominacija velike Srbije, ki je imela tudi največ vodilnih kadrov v armadi, nerešeni gospodarski odnos, razvojna vprašanja, relativno malo prenešenih pristojnosti iz Beograda, diriganje velike srb-ske, po svoji naravi neevropske (balkanske) politike in uresničevanje tega prek Centralnega komiteja takratne ZKJ, je le bežna razlaga zakaj je morala razpasti druga Jugoslavija. Za to nesrečo so dolgo krivili Slovenijo, svet pa te zgodbe tako ali tako ne bo nikoli dokončno doumel. Takratni razpad Jugoslavije, ki je imela tretjo najmočnejšo armado v Evropi in je še vedno bila kot nekakšen ščit pred vplivom z vzhoda, ni bil posebno všeč nobeni veliki sili, ne ZDA, še manj pa Rusiji. To je bilo tudi v diametralnem nasprotju Velike Srbije. Novejša zgodovina potrjuje, da bo na svetu še večje število žepnih držav s svojo samostojnostjo in "globalnim" sodelovanjem. Evropa regij (vedno le do Baklkana) o kateri tu in tam kaj slišimo pa je le vprašanje časa. Slovenija je bila v očeh nekdanjih južnih bratskih republik v okviru SFRJ vedno nekaj posebnega. Potem je presenetila s plebiscitom, da noče več živeti v Jugoslaviji. Po junijski odcepitveni vojni in je zakorakala v smer, ki ji je bila tudi najbolj naravna. Slovenci smo sprejeli kapitalistični družbeni red z vsemi dobrimi in slabimi lastnostmi zahodne demokracije. Ali sedaj res bolje živimo kot prej in ali je kapitalizem prinesel

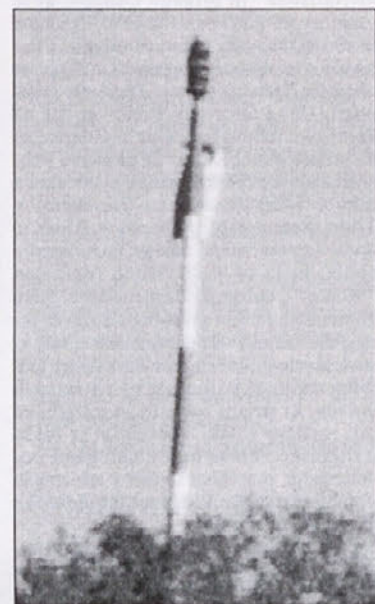
slovenem tudi krivice, velike razlike, nekaterim tudi revščino, je kajpak tudi aktualno vprašanje. Zelo poceni, hvala Bogu, s tihim ameriškim privolenjem (drugače kot je bilo v Sloveniji), jo je v jugoslovanski zmedi edina odnesla Makedonija. Odcepitev in osamosvojitve sosednje Hrvaške, verska in državljanska vojna v BiH, krvave žrtve na Kosovu, so le nekakšen nasledek ali podaljšek tretje jugoslovanske agonije, ki ji vsaj za zdaj še ni videti konca. Za razpad tako imenovane tretje Jugoslavije ni tako pomemben kosovski separatizem in naravna težnja k Albaniji, pač pa Črna gora, kjer so se tudi javno začeli "puniti". V Jugoslaviji, beri Veliki Srbiji, dobro vedo kaj bi pomenile odprte težnje Črnogorcev po osamosvojitvi; dokončen razpad tretje Jugoslavije in še strožja delitev ljudstev na Balkance in Evropejce. Spet bi padale velike nepotrebne žrtve, morda bi prišlo do neizbežnega ponovnega svetovnega vojaško-političnega pretresa in nove delitve interesnih sfer, ob čemer bi se zopet kanila poroditi velika balkanska ljubezen - četrti Jugoslavija. Zgodovina se pač rada ponavlja. Kje bi se ob tem znašla Slovenija, če je ne bi bilo v mejah EU? Bi postala samotni otok, ki bi ga obkrožale hermetično zaprte meje EU na eni in Balkan na drugi strani, ali bi se zaradi gospodarskih in drugih razlogov spet znašla v balkanskem kotlu?

Franc Krajnc

Na "spornem" morju in zemlji

Slovenija ni okupator, želi si le trajno rešitev obmejnih vprašanj s Hrvaško

Slovenska in hrvaška diplomatska komisija za meje naj bi se, kot so napovedali na skupnem sestanku v Mokricah, sestala oktobra in morda prvič po sedmih letih "pogajani" o Piranskem zalivu in meji na kopnem v Slovenski Istri, sporočila - upajmo, da enotno verzijo besedila predlogov zaključkov, ki bodo tokrat vendarle bolj transparentni, iz katerih se bo dalo razumeti kje bo potekala meja na morju, kako bo z izhodom Slovenije na odprto morje in čigavi so pravzaprav sedaj še vedno sporni zaselki Bužini, Škrile in Mlini?

vijo, da je bil to največji greh Demosa. Medsebojni odnosi so se počasi, a vztrajno zaostrovali (nuklearka Krško, devizne vloge, nesojeni cestni koridor, gospodarsko sodelovanje...) in v takem vzdušju verjetno ni moglo pričakovati lahkega in hitrega dogovora. Zato ni čudno, da nekateri dogovori (meja) lahko trajajo tudi 50 let, preden so uspešno zaključeni. Zaostritev ali bolje rečeno ohladitev odnosov med državama pa ima tudi širše razsežnosti med "navadnim" ljudstvom. Koga še danes vleče, da bi šel v hrvaško Istro? Slovenska zastava, ki jo je neznanec (hrvaški kriminalisti so mu menda že prišli na sled) v noči s torka na sredo (s 25. na 26. avgust 1998) obesil na drog svetilnega letališkega stolpa na začetku Savudrijskega polotoka, na nespornem hrvaškem ozemlju, je bila provokacija. (izjava zunanjega ministra dr. Frleca 26. avgusta na slovenski TV). Verjetno zavednemu, da domnevno Slovencu pri tem ni šlo toliko za "uzurpacijo" tujega ozemlja, ampak je s tem dejanjem hotel opozoriti na čundo stanje v zaselkih onkraj Dragonje, ki ga je treba odpraviti.

Ob tem se vrstijo tudi neprijetna srečanja slovenskih ribičev s hrvaškimi in hrvaško mejno pomorsko policijo. Na morju, na katerem si vsak ribič po svoje predstavlja koordinate, padajo tudi težke besede kot so okupator in podobno. Primeri opozarjajo, da je treba mejo določiti in razglasiti za mednarodno pravno veljavno. Nihče si namreč ne želi najslabšega kar se lahko zgodi - spopada med pomorskima policijama Hrvaške in Slovenije, čeprav je treba takoj dodati, da si obe prizadevata za mirno reševanje "malih ribiških incidentov" na sicer, kot vse kaže, neopredeljeni bogati morski njivi. Lahko pa komu popustijo živci. Celovitost Piranskega zaliva, in meja znotraj katastrskih občin bo verjetno vroča tema zahtev naše diplomatske komisije konec oktobra letos.

FOTO: FK-INFORMA

Lucija

Kaj se dogaja s potokom Fazan?

Lucijski potok Fazan, v katerem še vztraja nekaj rač, je že sredi poletja kazal čudno krvavordečo barvo. Mimoidoči so bili prepričani, da se s potokom sicer nekaj čudnega dogaja, a je vsak pomislil na hudo vročino, slabši pretok vode in pomanjkanje kisika. Bo že boljše, smo pomislili. Voda bo spet bistra kot nekoč. Žal se je vse skupaj poslabšalo in na površju so že sredi poletja plavale mrtve ribe. Pojavlja se nekakšna rdeča (rjava) plima. So potok napadli strupeni bičkarji?

Pred nekaj dnevi je voda spremenila barvo. Iz rdeče je postala rjava. Vsekakor drugačna kot bi morala izgledati normalna voda. Z gladino v potoku se poigravata plima in oseka in še sreča, da ob oseki voda lahko odteka naprej v mandrač in pri Taveri v morje, ki še zmore razgraditi vso nesnago. Ko se voda dviga, prinaša umazanijo nazaj. Človek bi celo pomislil, da ni nekaj v redu tudi z odplakami. Medtem, ko smo poizvedovali naokoli za strokovno razlago nenavadnega pojava, nas je poklical gospod Vlado Bernetič z Morske bilološke postaje Piran in nam obljubil strokovno razlago tega nenavadnega pojava. Nekoliko so bili presenečeni, ko smo jim povedali, da je bil potok Fazan poleti rdeč. Škoda, zamudili so prvi vzorec. Drugega pa ne. Napolnili so stekleničke z vodo rjave barve.

Vlado Bernetič: "Rdeče plime so pojavili v morju, ki so vidni tudi na morski gladini, predvsem v obarvanosti vode. Pretežno gre za množičen pojav mikroorganizmov, ki se zaradi ugodnih življenjskih pogojev razmnožijo tako, da obarvajo vodni stolpec v značilni barvi lastnega pig-

menta. Tako lahko naštejemo ob rdeči plimi v litru vode tudi več tisoč osebkov iste vrste. Pojav lahko zajame večje površine morja, zalivov, izlive rek - estuarije, površinski sloj in druga vodna telesa z zmerno dinamiko. Pojavi rdečih plim v Tržaškem zalivu so pretežno neškodljivi drugim organizmom."

So pojavi lahko tudi nevarni za zdravje ljudi? Videli smo namreč, da ljudje kljub ogabni vodi tam lovijo ribe.

"Pojavljajo se tudi toksične vrste, ki se lahko kot filtrat nabirajo v školjkah in po zaužitju škodujejo tudi človeškemu organizmu. Zastrupitvam s školjkami na našem obalnem področju botrujejo predvsem planktoni, ki povzročajo diarejo. S problematiko rdečih plim se se ukvarjajo tako vzdolž relativno čistega Jadrana, kot tudi drugod po svetu. Poročila o toksičnih rdečih plimah prihajajo iz Mehškega zaliva, kjer se vzdolž jugozahodne obale Floride občasno množično razmnožujejo toksični (strupeni) oklepni bičkarji vrste Gymnodinium breve. Že dve desetletji so znane intenzivne raziskave takojimenovanih rjavih plim v Severnem morju in tudi drugje."

Kaj pa ima kanal Fazan v Luciji opraviti z rdečimi oziroma rjavimi plimami?

"Uporabniki privezov v kanalu Fazan v Luciji so lahko v juliju in avgustu opazovali različno obarvano vodo (takšna je še vedno op. p.) rdečerrjavih do zelenorjavih odtokov. V ponedeljek, 31. avgusta je občan iz Lucije obiskal našo knjižnico na MB postaji in sporočil svoje skrbi o ugotovljenih spremembah v kanalu in potoku Fazan. Še isti dan smo vzeli vzorec nekje ob mostu nasproti Banke Koper Ag. Lucija tik ob privezih. Preko noči smo ga shranili v hladilniku in naslednji dan ga je pre-

gledala dr. Patricija Mozetič. V kapljici morske vode je prevladoval oklepni bičkar (dinoflagelat) iz rodu Prorocentrum, vrste P. minimum velikosti okrog dve stotinki milimetra. Krivec za rjavo mlakužo je bil tako določen!"

Ali je plankton tudi zakrivil pogin nekaterih rib v kanalu?

"To je vprašanje. Zanimivo je dejstvo, da so si ljudje, ki vsakodnevno uporabljajo kanal, kar po svoje razlagali kaj je obarvalo kanal. Na primer: vodo naj bi rdeče pobarvala rdeča zemlja s teniškega igrišča, ki jo je dež izpiral, za rjavo vodo pa so krivili potok Fazan in nesnago iz vseh greznic v Liminjanu in pod Vinjolami.

Seveda pa je razlogov za temeljito generalno čiščenje struge potoka in dna kanala fazan kar dovolj. Zahodnoevropski zalivi in plovni kanali niso ravno zgled za evropsko morsko turistično destinacijo. Ali naj se jim pridruži Portoroški zaliv in kanal Fazan v Luciji?"

Stroka ugotavlja, da se je v potok naselil plankton, ki naj bi bil celo toksičen (strupen) za školjke v kanalu Fazan. Zato ni odveč opozorilo raznim školjarjem in vnetim ribičem naj bodo previdni. Zgodbe o umirajočem potoku Fazan s tem še seveda zdaleč ni konec. S tlakovanjem obrežja so vodi odvzeli možnost naravnega samoočiščevanja. Take primere poznajo tudi drugod po svetu. Letos, v letu oceanov, so pogledi strokovnjakov zazrti v morja, o tem kdo bo reševal onesnažene pritoke in obvaroval naše okolje pa ni toliko slišati. Le besede raznih okoljevarstvenikov, ki pihajo na dušo in zavest ljudi o nujnosti obvarovanja našega okolja, tudi za bodoče generacije.

Franc Krajnc

Na sliki: Potok Fazan v Luciji ob izlivu v mandrač pod mostom

HOROSKOP ZA SEPTEMBER

OVEN:

Ljubezen: Zaljubljeni, kot še nikoli, boste vse, kar vam bo življenje prineslo sprejemali z nasmehom in optimizmom, tudi v negativnih preizkušnjah boste videli vse najboljše. Nevezani osti bodo z naravno lepoto in skromnostjo očarali marsikatero osamljeno srce, "stopili bodo korak naprej tudi na področju osebnostnega razvoja."
Delo: Zaželene spremembe bodo v tem obdobju še nekoliko nedosegljive, vidni premiki se vam obetajo v naslednjem mesecu. Sprijaznili se boste tudi z vašim finančnim stanjem, čeprav bo zaradi številnih izdatkov nekoliko nižje. Vaše srečno število je 10.
Zdravje: Odlično, pazite le na kilograme.

BIK:

Ljubezen: Lahko bi si očitati, da ste v preteklosti v odnosu do partnerja naredili nekatere napake, vendar se ob tem ne obsojajte preveč, vsi delamo napake, na katerih se učimo. Nevezanim bikom se, zaradi negativnega vpliva Neptuna, obeta možnost "odlajene" zveze, ki pa ne bi bila trajna, sicer pa bodo imeli številne možnosti tudi drugje.
Delo: Z vašo sposobnostjo precejšenja stvari in prodiranja v bistvo le teh, vam bo uspel posel, ki je vašemu sodelavcu spodletel. Nekdo vam na finančnem področju nastavlja past, bodite previdnejši v odnosu do prijateljev in znancev.
Zdravje: Poskrbite za sprostitve napetosti telesa, ki je posledica vašega dela.

DVOJČKA:

Ljubezen: Zaradi Neptunovega vpliva boste izžarevali posebno, mistično privlačnost, boste zaželeni predvsem v družbi nasprotnega spola, občudujoči pogledi bodo dvignili vašo samozavest. Samski dvojčki se bodo udeležili povabila, kjer bodo spoznali nove, nadvse zanimive osebe, ob eni jim bo zatrepalo srce.
Delo: Veliko časa boste namenili vašim osebnim željam, ki bodo preselile vaše materialnosti in splošne načina razmišljanja, zato posebnih sprememb na poslovnem področju ne bo. Morebitno finančno pomoč lahko dobite pri starejši sorodnici.
Zdravje: zelo dobro, z občasno živčno napetostjo.

RAK:

Ljubezen: Ker znate poiskati srečo in radost povsod, je pred vami prijetno obdobje, polno radosti in optimizma. Na pragu novega življenjskega obdobja bi vas lahko razjedal dvom, ne ozirajte se v preteklost in pogumno stopite naprej. Naj vaš danes objame preteklost s spominom in prihodnost s hrepenenjem po tistem, česar si najbolj želite.
Delo: Čeprav vam bo neka oseba zrahljala vaš živčni sistem, ji boste zaradi njenih kvalitativnih naklonjenosti. Spoznali boste, da so zadržki, ki jih je imel sodelavec do vas, osebne narave, zato se boste v službi veliko bolj počutili. Z dobrim finančnim stanjem si boste lahko privoščili nekaj novih, osebnih izdatkov.
Zdravje: Sorazmerno dobro, možne so manjše težave z dihal.

LEV:

Ljubezen: Zaradi vaše zunanje in notranje urejenosti in lepote, boste prava paša za oči nasprotnega spola. Obisk z darilom vas bo prijetno presenetil, še bolj pa novice, ki jih boste ob tem slišali. Vezani levi bodo pletli čustveno mrežo, v katero bodo vedno ujeli partnerja, ob tem pa se od srca nasmejali pripombi nekega sorodnika.
Delo: S čutom do sočloveka in prirojenjo odgovornostjo, si boste utri pot med najbolj priljubljene osebe vašega poslovnega okolja, s tem si boste pridobili nov, širok krog novih prijateljev, ki vam bodo vedno pripravljali narediti uslugo. Zaradi uravnoteženosti vašega razuma, bo prišel do izraza vaš naravni dar za matematiko, simboliko in logično sklepanje.
Zdravje: Sorazmerno dobro; hrano za vašo dušo boste našli v planinah, dorah.

DEVICA:

Ljubezen: Kljub temu, da boste partnerju poskušali prikriti vašo slabost, le ta ne bo ostala skrivnost, kar bo pozitivno za vaš odnos. Nevezanim devicam bo čustveno področje ponudilo tisto, po čemer najbolj hrepenijo, nekdo jim bo ponudil srce na dlani, ob tem naj bodo previdne, da jim ne pade iz rok.
Delo: Podpis neke pogodbe ali dokumenta bo proti koncu meseca izboljšal vaše finančno stanje, previdnejši bodite le ob izbiri morebitnega sodelavca, da ne bi kasneje bili razočarani nad njegovim znanjem. Ker ste zelo vztrajna osebnost, boste dosegli začetne cilje. Zaradi prevelikih obremenitev, se boste težko lotili nekega honorarnega dela.
Zdravje: Možna je občasna prenapetost, poskrbite za relaksacijo.

TEHTNICA:

Ljubezen: Čeprav ste po naravi zelo optimistična in pozitivna osebnost, bi lahko bili, zaradi osebnih težav, negativno usmerjeni do vašega partnerja, s čimer boste škodili predvsem sebi, šele nato vašemu partnerju. Samske tehtnice bodo "bežale" pred osebno, ki jim bo pihala na dušo, ob tem pa se bodo vseeno počutile prijetno.
Delo: Za uresničitev vseh vaših poslovnih in finančnih želja, bi se morali korenito spremeniti in ker lastne revizije ne boste zmogli, se poskusite zadovoljiti z bolj skromnimi željami. Zaradi močne intelektualne stimulacije bi se lahko dodatno ukvarjali z tehniko, računalništvom ali pa se boste lotili področja, povezanega z estetiko in skrivnostmi.
Zdravje: Možno so manjše težave z hrbtenico.

ŠKORPIJON:

Ljubezen: Skozi vašo posvečeno ljubezen do partnerja duhovno raste, ne glede na to, da včasih z njim doživite tudi nekoliko bolj grenke trenutke. Samske tehtnice naj bodo v odnosu z nasprotnim spolom nekoliko previdne, saj bi vašega izvoljenca lahko vaš naklonjenost do nasprotnega spola jezila in vam bo vrnil na isti način.
Delo: Nakup boste s pomočjo partnerja ali prijatelja, realizirali in takoj za tem že kovali nove, dolgoročne finančne načrte. Z zaupanjem in vero vase, se boste rešili vseh poslovnih težav, ob tem pa ne pozabite, da se bo vaša pot k sreči in zadovoljstvu odprla takrat, ko jo boste privoščili tudi drugim.
Zdravje: Sorazmerno dobro, možen obisk zobozdravnika.

STRELEC:

Ljubezen: Vaš odnos do partnerja bo bolj temeljil na intelektualni privlačnosti, razumevanju in spoštovanju, vaša čustva pa bi lahko bila usmerjena drugam, k osebi, ki jo že dlje časa poznate. Zaradi velike privlačnosti za nasprotni spol in vašega odnosa do ljubezni, bo čustveno življenje samskih strelcev razgibano in polno.
Delo: S finančnim stanjem se ne boste obremenjevali, vaši poslovni motivi bodo realni in vaše sposobnosti vam bodo v sredini meseca pomagale do odličnega in hitrega zaslužka. Proti koncu meseca, boste ob nekem poslovnem dogodku krivca iskali drugje; tako boste težko spoznali, da ste ta razvoj nekaterih dogodkov včasih krivi tudi sami.
Zdravje: Sorazmerno dobro, možen obisk okulista.

KOZOROG:

Ljubezen: Vaše čustveno življenje bi lahko nihalo v dve smeri, lahko med dvema osebam, pri eni boste našli duhovno ljubezen, pri drugi pa strast in privlačnost. Kljub manjšemu razočaranju, naj boste samski strelci še vnaprej vztrajni, saj jih bo kmalu obiskala sreča. V odnosu do znancev se držite pregovora, da je svet tudi brez vašega tarnanja že dovolj žalosten.
Delo: Vaša poslovna samozavest bo počivala na trdnih temeljih, čeprav bi vas lahko nekateri sodelavci tudi skritizirali, vam ne bodo zamajali tal pod nogami. Slaba volja zaradi vašega trenutnega finančnega stanja bo hitro minila, saj se dobro zavedate, da se morate sprijazniti tudi z dežjem, če hočete videti mavrico.
Zdravje: Sorazmerno dobro, možne manjše težave z nogami.

VODNAR:

Ljubezen: Spoznanje o tem, da ste nekoliko preveč idealizirali ljubezen in partnerstvo, vas ne bo jezilo ampak razbremenilo, saj si boste lahko pojasnili marsikatero situacijo iz preteklosti. Samske vodnarje bo drobna, nedolžna laž rešila iz zadrege na čustvenem področju, v prihodnosti pa le bodite nekoliko previdnejši.
Delo: Upirali bi se lahko obstoječemu režimu in določene spemembe poskušali vnesti tudi v odnos do vaših sodelavcev, kar vam bo v določeni meri tudi uspelo. Notranje zadovoljstvo boste dosegli takrat, ko se boste z neko finančno zadevo soočili z resnico in se na podlagi le te tudi odločili. Ne dovolite si poslovne stagnacije.
Zdravje: Odlično.

RIBI:

Ljubezen: Včasih ne do bimo od življenja vsega, kar pričakujemo, negativen vliv Jupitera vas bo s tem seznanil, pa bo vaše čustveno življenje kljub temu zelo razgibano, prijetno presenečenje lahko pričakujete s strani mlajše osebe. Samskim ribicam bo na čustvenem področju ponujeno vse kar si bodo želele, od njih pa je odvisno koliko si bodo same vzele.
Delo: Ste obžalovanja vredna osebnost, ki hodi po poti, ki pelje navzgor, občasni spodrsrlaji vam dajejo še več življenjske energije, in ko se znova soočite z težavami, ste veliko močnejši in samozavestnejši. Vaše finančno stanje bo zelo dobro, bi pa lahko bilo še boljše, če ne bi bili tako radodarni, kar zadeva vaše usluge in čas.
Zdravje: Zelo dobro, možna kratkotrajna, manjša depresija.

LAURA 090 44 81
NAPOVEDUJE

Šifra "USODA"

Spoštovana mlada devica!

Kot prvo naj se ti zahvalim za pohvale glede te rubrike, vseh mi je tudi tvoj pogum, ko si se, še tako mlada, odločila in mi pisala. Pišeš, da te zanima, kako bo s tvojo šolo, ljubeznijo, sprašuješ, če boš živela v tujini, poleg tega pa omenjaš težave z mamo, ob katerih pa pripomniš, da se zavedaš lastne krivde zaradi stalnih nesoglasij. Menim, da si čudovita, duhovno zelo globoka oseba, z povdarnostjo vestjo, čeprav ti ascendent v škorpionu daje določeno silovitost, agresivnost, včasih pa tudi pikrost, ki jo sama težko obvladaš. Iz tega verjetno izvira največ težav v odnosih z materjo, če k temu dodamo leta pubertete, je to včasih zelo mučno tako zate, kot za tvojo mamo. Pa ne skrbi, saj že s tem, ko si sama spoznala svoje napake, si že na pol odpravila. Tvoji odnosi z materjo se bodo počasi, vendar sigurno izboljšali in dosegli tisti nivo, ko bosta zadovoljni obe. Ker imaš kar štiri planete v prvi hiši, med njimi tudi Mars in Luno, se nekoliko nagibaš k ekstremom, kar pomeni, da se boš šoli posvetila v popolnosti in dosegala odlične rezultate ali pa ravno obratno. Luma lahko povzroča tudi hitre spremembe v tvojem razpoloženju, Mars spodbuja odločnost, aktivnost, zato bi lahko našla tudi na manjše težave v odnosih z sošolkami, ki pa jih boš vedno obvladala. V prihodnosti v šoli večjih težav ne bi smelo biti, možno pa je, da se boš čez nekaj let, zaradi tranzita Saturna odločila za izredni študij, oz. za študij ob delu. Glede tega, kje naj bi bivala, tukaj ali v tujini, se zaenkrat bolj nagibaš k temu, da boš sčasoma željo po tujini opustila, in boš zelo rada živela v domači deželi, ne pa tudi v istem kraju, kjer živiš sedaj. Vsekakor pa boš v prihodnosti opravljala delo, ki bo na določen način povezano tudi s tujino. Ker si zainteresirana za številna področja, si lahko uspešna prav v vsaki smeri dejavnosti oz. poslovnosti, bolj ti ustreza samostojno delo in smeri v katerih bi lahko dosegla izredno velike rezultate so moda, trgovina in zunanja trgovina. Glede ljubezni pa boš zaenkrat kar še nekaj let ostajala na skritih željah, hrepenjenjih, čeprav si, zaradi čedne zunanosti zelo privlačna za nasprotni spol. Ko pa se boš enkrat osvobodila prirojene sramežljivosti in si boš tudi sama upala pokazati čustva, boš v ljubezni zelo srečna. Po dvajstetem letu se boš odločala med dvema osebam in z izostreno intuitivno in darom za opazovanje drugih, se boš zagotovo pravilno odločila.

Laura

POMEN MISELNIH
VZORCEV

V današnjem času se pojavlja vedno več psihologov, bioenergetikov in zdraviteljev, ki zatrjujejo, da je bolezen velikokrat posledica našega psihičnega stanja, načina razmišljanja in miselnih vzorcev, ki so običajno, zaradi splošne miselnosti časa in okolja v katerem živimo, nekoliko bolj nagnjeni k negativni osnovi. Ker je način našega razmišljanja in psihičnega stanja, resnično povezan z našim zdravstvenim stanjem, lahko zdravje izboljšamo s tem, da spremenimo naš miselni vzorec, oz. način našega razmišljanja. Izogibati se moramo predvsem tistim besedam, ki se začnejo na "ne" (npr.: ne morem, ne znam, nisem sposobna, ...) prav tako obsojanj, zamer drugim. Kje se nahaja psihični vzrok nekaterih bolezni:

Bolezen
Miselnafirmacija

AIDS občutek nemoči in neobčutljivosti, samozanikanje, spolna krivda
AKNE ne sprejemamo se takšni kot smo; drobni izbruhi jeze
ALERGIJE zanikanje lastne moči in osebnosti; na koga smo alergični?
ALKOHOLIZEM občutek kivde, ničevosti, izguba življenjskega smisla
ANGINA zadrževanje jeznih besed, apatija, nočemo čustiti, strah
APETIT prevelik čustvena nestabilnost, iskanje opore, potreba po zaščiti izguba nezaupanja do življenja, varovanje sebe, strah
ARTERIE nočemo videti pozitivne strani življenja, pesimizem
ASTMA duševna ljubezen, potlačen jok, nezmožnost dihati zase
BOLEČINA krivda, želja po kazni, obujanje preteklosti
BRADAVICE drobni izrazi sovražnosti, prepričanje o grdoti
BRONHITIS neurejenost družinskega življenja, prepiranje in vpitje, včasih tudi molk
BRUHANJE silovito zavračanje misli, strah pred novim
CELULITIS nakopičena jeza, samokaznovanje
CISTE negujemo stare rane, napadna strast; vrtimo si star, boleč film
ČREVESJE bojimo se odločiti stare stvari, ki jih ne potrebujemo več
DEBELOST boki kepe trmaste jeze na starše
roke jeza, ker vam odrekajo ljubezen
stegna stisnjena jeza iz otroštva, bes na očeta
trebuh jeza, ker niste bili negovani in ljubeče hranjeni
DEPRESIJA jeza, brezup; v resnici nimamo pravice do jeze, ki jo čutimo
GLAVOBOL samokritičnost, strah, samoomalovaževanje
GUBE SKRB zamera življenju
HEMOROIDI preobremenjenost, strah pred skrajnimi roki
HERPES javna sramota, zavračanje genitaj, vera v kaznujočega Boga
HOLESTEROL mašenje kanalov radosti, strah pred prihodnostjo
HRBET predstavlja podporo življenja, denarne težave, psihično breme
nadaljevanje prihodnjič
Laura

6/54 primorski utrip
KUPON
ROJSTNI PODATKI
Vprašanja za Lauro pošljite v kuverti z oznako "ZA LAURO" najkasneje do 5. v mesecu na naslov: Primorski utrip, Liminjska 91, 6320 Portorož

Šport & kultura

Velik uspeh Tomaža Čopija in Mitje Margona

Priljubljena slovenska jadralca, portoroški dvojec in jadralski par YC Portorož, Tomaž Čopi in Mitja Margon, sta na svetovnem prvenstvu jadralcev v olimpijskem tekmovalnem razredu 470 na Palma de Mallorci dosegla 2. mesto in srebrno medaljo. Prvo mesto na Balnearih sta dosegla Francoza Gildas in Cariou.

Čopi in Margon sta tako po številnih, na začetku manj uspešnih regatah, regatah zaokrožila svojo najboljšo tekmovalno sezono, kar jima omogoča tudi zanesljiv nastop na OI v Sydney-ju leta 2000. Tam se bo v razredu 470 pomerilo 30 posadk. Njunega uspeha se še posebej veselijo v piranski občini (pred nedavnim sta ju skupaj z veslači sprejela piranski župan in direktor Športnega centra Piran), v Yachting Clubu Portorož in v Banki Koper d.d., ki je prevzela pokroviteljstvo "Sydney 2000".

Prodajna razstava slik v Marini Portorož

V predprostoru Restavracije Marina Portorož, Cesta solinarjev 8, si lahko ogledate in tudi kupite slike akademskega slikarja Sergeja Hanonina. Razstava je odprta do 30. septembra 1998.

Barcolana - velika regata v Tržaškem zalivu, se začne 11. oktobra. Prvi start ob 10.00 uri. Letos so zaradi varnosti določili, da mora biti najmanjše plovilo dolgo 5,95 m.

Državne prvakinja -mladinke

Rokometašice Rokometnega kluba M-Degro Piran so v tekmovalni sezoni 1997/98 osvojile naslov mladinskih državnih prvakinj

Stojijo z leve: Župan Občine Piran Franko Fičur, Stane Rupnik (tehnični vodja), Nina Kuštrin, Franc Bergant (predsednik upravnega odbora RK M-Degro Piran), Barbara Panger, Andreja Juraga, Gordana Vukobrad, Martina Vrčon in trener Aleš Filipič.

Čepijo z leve: Vladoša Nižetič (pomočnik trenerja), Suzana Veseli, Katja Maršič, Tina Jančič, Helene Horvat, Ivana Batistič.

Ležita: Alenka Popič in Tjaša Nižetič (kapetanka ekipe).

V svojih vrstah imajo tudi naslednje državne reprezentantke: Mladinske reprezentantke letnik 1979 in mlajše so: Barbara Panger, Ivana Batistič in Tjaša Nižetič. Na širšem spisku pa sta še Andreja Juraga in Martina Vrčon.

Kadetski reprezentantki letnik 1981 sta Tjaša Nižetič in Alenka Popič. Reprezentantka starejših deklic za letnik 1983 je Helena Horvat, reprezentantka mlajših deklic za letnik 1985 pa je Katja Maršič.

Piranska veslača v svetovnem vrhu

Slovenija je na nedavnem svetovnem prvenstvu v veslanju v Avstriji osvojila bronasto kolajno v kategoriji dvojni četverec. S to medaljo so se tudi piranski veslači oziroma njihov veslaški klub, vpisali med ostale uspešne slovenske klube, ki so takšne in podobne uspehe že dosegli. Čas bi bil, da klub preide iz rahle anonimnosti in da ga pristojne institucije tudi gmotno podprejo. Skupna zahvala Župana Občine Piran in Športnega centra Piran.

Z ozirom na to, da klub na tak način v svetu promovira Slovenijo, torej nekaj pomeni, bi ga dejavniki, vendarle lahko gmotno podprli.

Trener Veslaškega kluba Piran Milan Kocjančič nam je povedal, da so imeli priprave na blejskem jezeru, sicer pa so se pripravljali tukaj v Piranskem zalivu. Sedaj je tudi čas, da bi si zagotovili večjega sponzorja, pravi trener. Na naslednjem svetovnem prvenstvu v

V čolnu, ki je nedavno v Avstriji osvojil tretje mesto in bronasto medaljo so veslali Mariborčan Grega Volmajer, Blejčan Žiga Galičič in člana Veslaškega kluba Piran Aleš Lapajne in Patrik Fonda. Prva je bila Nemčija, druga Rusija, tretje mesto pa je osvojila Slovenija.

Iz Slovenije je nastopilo 17 tekmovalcev. Poleg dvojne četverca so dosegli lepe uspehe tudi dvojni dvojec (10. mesto), dvojec s krmarjem (4. mesto), četverec brez krmarja (6. mesto), dvojec brez krmarja (5. mesto) in dvojni dvojec dekleta (6. mesto).

Vpis v Veslaški klub Piran

Vsak delavnik od 18.00 do 20.00 ure v klubskem prostoru v Sečoveljskih solinah.

Mladima zmagovalcema so starši in vodstvo kluba ob povratku domov, v prostorih veslaškega kluba v Seči priredili topel sprejem. Predsednik kluba Bogdan Valentin je čestital mladima tekmovalcema in menil, da je to za piranski klub in seveda Slovenijo, izjemen uspeh. Prvič se je namreč zgodilo, da bi Veslaški klub Piran imel v svetovnem vrhu svoje veslače. "To je bil velik dosežek, veliko veselje, ko so me obvestili, da sta naša dva mlada veslača pomagala Sloveniji pridobiti bronasto medaljo. Problem veslaškega športa? To ni množičen šport. Zelo težko je pridobivati sredstva, hkrati pa je v to športno dejavnost vloženega veliko denarja staršev, ki pomagajo. Še najbolj so nam naklonjeni hotelirji - Hoteli Bernardin, ki nam pomagajo organizirati našo vsakoletno portoroško regato. V manjši meri pomagajo tudi Hoteli Morje, Hoteli Palace, Metropol hoteli, še največ Casino - takrat, ko nam za tekmovalca in priprave na Bledu odstopijo svojo počitniško vilo, da imamo zagotovljeno zastoj prenočišče. Priključijo se mamice in kuhajo za mladino. Tako si pač pomagamo. V našem klubu je 30 do 40 veslačev, ker enostavno nimamo dovolj velike flote. Zbiramo denar. Enojec stane tudi do 10 tisoč mark, četverec do 25 tisoč mark. Športno zvezo oziroma Športni center Piran že nekaj let poskušamo prepričati, da z nami (infrastrukturo - telovadnice, igrišča) nimajo nobenih stroškov. Tako, da bi nam del potrebnega denarja namenili za našo dejavnost, za čolne, za "suho" veslanje, kot radi rečemo. Žal doslej kakšnega dogovora ali skupne besede nismo našli. Upam, da bo ta medalja kaj pomagala", je rekel predsednik kluba Bogdan Valentin.

veslanju bodo poskušali nastopiti že v popolni klubski izvedbi kar pomeni, da bi v tekmovalnem čolnu sedeli samo člani Veslaškega kluba Piran.

Pohvale in priznanja tudi s strani Občine Piran

Na uspešne športnike (jadranje in veslanje) pa nista pozabila tudi ne Občina Piran in Športni center Piran. Župan Franko Fičur in direktor Športnega centra Piran Zdenko Vozlič sta v čast dobitnikom medalj iz občine Piran na letošnjem evropskem prvenstvu v jadrnanju -Tomaž Čopi in Mitja Margon - ter svetovnem prvenstvu v veslanju - Aleš Lapajne in Patrik Fonda, 15. avgusta v Restavraciji Marina Portorož priredila slovesen sprejem in večerjo. Na sprejemu je bil tudi predstavnik Banke Koper d.d., ki aktivno podpira prizadevanja dveh mladih jadralcev Čopija in Margona, ki se pripravljata na nastop na OI Sydney 2000.

Župan je mladim obetavnim športnikom v znak zahvale in pozornosti izročil priznanja s srebrno plaketo Občine Piran.

Srebrna medalja dvojica Čopi - Margon za osvojeno drugo mesto na evropskem prvenstvu razreda 470 je zaradi prvega takšnega dosežka v častni konkurenci zelo zgodovinska in zagotovo precej odmeva tudi v krogih tradicionalnih jadralskih držav. Ponosni smo tudi na naša veslača Lapajneto in Fondo, je rekel župan. Plakete Občine Piran, ki jih je skupaj s priznanjem izročil uspešnim športnikom župan Franko Fičur so samo skromna zahvala zanje, ki jim morje predstavlja življensko tekmovalno stezo. Zahvala za njihov neizprosni boj z morjem, s sekundami, časom. Kdo ve, če morda ne stojijo pred nami bodoči nosilci olimpijskih medalj, je na koncu dejal Franko Fičur. V imenu Športnega centra Piran je športnikom čestital za uspehe tudi direktor centra Zdenko Vozlič. Na sliki Predsednik Veslaškega kluba čestita športnikom.

Na sliki zgoraj: sprejem športnikov in podelitev priznanj v Restavraciji Marina v Portorožu 15. 8. 1998.

FOTO: FK-INFORMA

Kmalu spet množičen tek mladih

Trofeja

Občine Piran

Športno društvo Piran organizira v nedeljo, 20. septembra 1998 tradicionalni 5. tekmovalni tek za Trofejo mesta Piran in druge razne nagrade.

Pokrovitelj prireditve je Franko Fičur, župan Občine Piran, glavna donatorja prireditve sta Kolinska Ljubljana in Droga Portorož.

Vpisi so možni tudi na dan tekmovalja, 20. septembra 1998 med 8.00 in 9.30. Sodelujoči se bodo zbrali ob 9.30 uri pri Konobi Avtokampa Lucija, Seča 204. Mladinske kategorije do 17 leta starosti bodo tekale na razdalji 5 km in bodo startale ob 10.00 uri. Kategorije nad 17 letom starosti pa bodo startale ob 10.30 uri. Vsi vpisi so možni na dan tekmovalja od 8.00 do 9.30 ure.

Štartnina je 500 SIT oziroma 5000 ITL. Vsi tekmovalci prejmejo nagrado. Tekmovalje bo v vsakem vremenu. Za informacije se lahko zainteresirani obrnete na Športno društvo Piran, Kajuhovala ulica 12 (sedež Skupnosti Italijanov) tel. 0666/ 73 529, telefaks: 066/ 740 145.

Uradne ure so od ponedeljka do petka od 9.00 do 12.00 ure. Na sedežu sta prisotna Plinio Tomasin in Valda Zottich. Za prireditve je odgovoren prof. Ivo lazar, ki je dosegljiv na domu, vsak dan po 20.00 uri, tel.: 066/ 648 667.

Tekmovalje v teku je predvideno v različnih kategorijah, na 10 in 5 km. Prve tri vsake kategorije prejmejo kolajne in nagrade. Prvi v vsaki kategoriji prejme tudi pokal.

Nagrade za klube in skupine z več kot 20 udeleženci so naslednje: za 1. mesto z največjim številom udeležencev Trofeja mesta Piran ter razne nagrade. Za 2. mesto po številu udeležencev pokal Skupnosti Italijanov Giuseppe Tartini Piran ter razne nagrade. Za doseženo 3. mesto po številu udeležencev pokal Športnega društva Piran.

Tekmovalje so podprli tudi Krka Zdravilišče Strunjan, Restavracija Pavel Piran, Adriatic Zavarovalna družba d.d., Mercator - Degro, Hoteli Palace Portorož, LAS Piran, Banka Koper d.d. in Casino Portorož d.d.

RADIO OPČINE

Že 15 let z vami!

Smo prva in edina slovenska zasebna radijska postaja v Italiji. Objavljamo zanimive oddaje, ki jih povezuje najlepša izbrana glasba za vse okuse.

Radio Opčine lahko poslušate 24 ur dnevno na UKW frekvencah 90,6 in 100,5 MHz. Tel. (091) 21-26-58. Telefaks (091) 21-32-95

NAROČAM

primorski utrip
NAROČILNICA

Ime in priimek _____

Točen naslov _____

Poštna številka _____

Letno naročnino (12 števil primorskega utripa) v višini 1.200 SIT bom poravnal s položnico (fizične osebe) oziroma osem dni po prejemu računa (pravne osebe).

Datum _____ Podpis _____

Izpolnjeno naročilnico pošljite na:

INFORMA Portorož, Liminjanska 91, Lucija, 6320 Portorož

šport & kultura

Svetovno prvenstvo v jadranju v razredu Zvezda 1998 1998 Star Class 1998 Portorož, 10. - 20. september 1998

V slovenskem morju blizu Pirana se je v četrtek, 10. septembra začelo svetovno prvenstvo v jadranju v razredu Zvezda 1998, ki ga je v sodelovanju z mednarodnim združenjem Star Class Yacht Racing, in drugimi, organiziral Yachting club Portorož. Častno predsedstvo je prevzel Milan Kučan, predsednik Republike Slovenije. Člani so Franko Fičur, župan Občine Piran, Janko Kosmina, predsednik Jadralske zveze Slovenije, Aldo Babič, predsednik uprave Casino Portorož, Enes Lojo, direktor Marine Portorož, Bruno Korelič, Marko Volč, Matjaž Čačovič, Anton Majzelj, Bogdan Rebula, Igor Rakuša, Mari Veroga, Ivan Silič in Zdenko Vozlič. Predsednik organizacijskega odbora je Peter Vidmar, regatni odbor pa vodi Stane Černe. Člani meddržavne žirije so iz ZDA, Italije, Finske, Nemčije in Slovenije. Mednarodni merilec je John F. Koopman iz ZDA.

V času tekmovanja se bo zvrstilo 6 regat. Prva je načrtovana za nedeljo, 13. september ob 12.00 uri. Zadnja, 6. regata bo v petek, 18. septembra ob 12.00 uri. Slavnostna večerja, objava rezultatov ter podelitev pokalov in priznanj bo ob 20.00 uri. Če tekmovanje do takrat ne bo končano, bo podelitev pokalov v soboto ali nedeljo, dve uri po končani zadnji regati.

Veslači iz Pirana in Izole spet uspešni Zmaga v dvojnem četvercu

Na mednarodni regati Garda - Idro '98 so Aleš Lapajne in Patrik Fonda VK Piran (nosilca bronaste medalje s svetovnega veslaškega prvenstva v Avstriji), in klubska kolega iz Izole Simonom Ganza in Andrej Bolčič, v dvojnem četvercu zmagali. Na tekmovanju se je pomerilo 62 klubov iz Slovenije, Italije, Francije Švice in Avstrije. Aleš Lapajne in Patrik Fonda sta zmagala vsak v svoji skupini enojcev za mladince in tudi skupaj s klubskima kolegom Simonom Ganzo in Andrejem Bolčičem v dvojnem četvercu za mladince. Simon Ganza in Andrej Bolčič pa sta slavila tudi v dvojnem dvojcu med mlajšimi mladinci.

V enojcu za mladince je v svoji skupini veslač iz veslaškega kluba Izola, osvojil drugo mesto, klubska kolegica Sandra Prelaz pa prav tako drugo mesto med članicami, nam je sporočil trener VK Piran Milan Kocjančič, ponosen na svoje zmagovite fante.

Šah

Pirančani na Filipovičevem memorialu na Opčinah za las ob prvo mesto. Med favoriti za napredovanje v prvo ligo. Mojsirski kandidat Bojan Veber letos najuspešnejši piranski šahist.

V prvi polovici letošnjega leta so bili piranski šahisti izjemno aktivni. Poleg organizacije rednih društvenih turnirjev ter tekmovanj za mlade, so sodelovali na številnih domačih in mednarodnih tekmovanjih.

V portoroškem hotelu Lucija so doslej izpeljali sedem hitropoteznih turnirjev za 20. prvenstvo Pirana. V vodstvu je Bojan Veber pred Žnidarčičem in profesorjem Treusičem. V lucijski kavarni Palma je bilo doslej sedem turnirjev za pokal Palme. Tudi na tekmovanju je v vodstvu Veber, drugi je Žnidarčič, tretji pa Flego. Veber je v skupnem vodstvu tudi po treh turnirjih obalnega hitropoteznega prvenstva, na katerem je doslej sodelovalo 31 šahistov, med njimi kar 14 Pirančanov. V Kopru poteka južnoprimorsko prvenstvo v turnirskem šahu, na katerem sodeluje 20 šahistov, od tega 8 Pirančanov. Po 6. krogu vodi Belamarič (Koper-Žusterna) pred Vebrom.

Piransko šahovsko društvo je januarja v prostorih OŠ Lucija organiziralo primorsko osnovnošolsko prvenstvo na katerem je sodelovalo kar 83 mladih šahistov, kar je absolutni rekord. Profesor umetnostne zgodovine Goran Treusič je organiziral prvenstvo dijakov srednje pomorske šole Portorož. Udeležilo se ga je 12 šahistov, zmagal pa je nadarjeni Valter Pregarac (tudi član ŠD Piran) pred Gregoričem in Hribarjem.

Med večjimi letošnjimi dosežki je tudi tretje mesto Petra Vasića na državnem in-

validskem prvenstvu. Pred njim sta bila le izvrstna šahista Halik iz Ljubljane in Ivanuša iz Maribora. Velik uspeh je maja z devetimi mestom na odprtem prvenstvu Umaga dosegel Veber. Na tem turnirju je sodelovalo 56 šahistov, med njimi kar 15 profesionalcev. Zmagal je zagrebški vele mojster Bogdan Lalič. Pirančani so osvojili izjemno drugo mesto na 6. Filipovičevem memorialu 16. junija na Opčinah. Na tekmovanju je sodelovalo rekordnih 32 moštvev iz Avstrije, Italije, Hrvaške in Slovenije. O prvem mestu je odločal prav dvojbo zadnjega kroga med Žusterno in Piranom, ki so ga, to je treba priznati, zaslužno dobili Koprčani z 2,5 - 1,5. Pirančani so nastopili v postavi: Žnidarčič, Veber, Golja in Treusič. Veber in Golja sta osvojila zlate medalje na drugi in tretji deski. Ekipa Portoroža: Šurbek, Pregarac, Grobovšek in Milunovič, ki je v bistvu druga ekipa Pirana, je osvojila 13. mesto, kar je prav tako izjemen dosežek.

Piranski šahisti si niso privoščili počitka niti v poletni vročini. Vsak prvi četrtek v mesecu so hitropotezni turnirji v hotelu Lucija, vsako tretjo sredo pa turnirji za pokal Palme. Začetek turnirjev je ob 18. uri. Najpomembnejše letošnje tekmovanje je prvenstvo 2. lige zahod v Strunjanu in Škofji Loki. Pirančani so med favoriti za napredovanje v prvo ligo.

Na sliki: Bojan Veber, letos najuspešnejši piranski šahist.

Andrej Žnidarčič

Košarkarski klub Portorož v sezoni 1998/99

V okviru priprav na Bledu, v času med 3. in 6. septembrom, je ekipa KK Portorož dokončno izdelala načrt svojega dela in 26. julija letos začela s treningi v polni zasedbi. S pretežno mladimi ter okrepitevami, kot so Murovec iz Krškega, Belina iz Heliosa ter Fakin iz Kraškega zidarja. Delo poteka v zelo svežem in čistem okolišju v dobrih pogojih, za kar skrbita trener Kovačevič in organizator Borse. Cilj in ambicije mlade športne ekipe so v precejšnji meri odvisni od finančnih vložkov, kjer pa ne bi smelo biti težav, saj klub vodi g. Žerjal z že utečeno ekipo košarkarskih zanesenjakov.

Na sliki: Zgoraj z leve sedijo: Trener Kovačevič, Bizjak, Murovec, Križan, Ožbolt, Šušteršič in P. Vujović.

Spodaj z leve sedijo: Fakin, Koncilja, Čapalija, Belija, S. Vujović, Blaznik ter organizator Borse.

Državno prvenstvo v gorskih tekih navzgor Tek na Kališče

Svetlana Bajič in Veronika Koren absolutno prva in druga Na državnem prvenstvu v gorskem teku (samo navzgor) iz Predvdora na Kališče, v soboto 5. septembra 1998, na progi dolgi 6750 m (višinska razlika 1060 m), sta v absolutni ženski konkurenci slavili članici Športnega društva Piran Svetlana Bajič, ki je bila prva in Veronika Koren (druga), pred priznanim gorsko tekačico iz Kobarida Marijo Trobec.

Bajičeva je šele prvo leto mladinka (15 let), Korenova je pionirka (13 let) in sledi zgledu ter treningu vzornice Svetlane. Veronika ima že tri naslove državne prvakinja: 1. mesto na državnem prvenstvu za OŠ, Kros Domžale aprila 1998, 1. mesto na državnem prvenstvu v gorskem teku navkreber na Krvavec, junij 1998 (pionirke) in 1. mesto na državnem prvenstvu v gorskem teku navzgor - navzdol, Lubnik, avgust 1998 (pionirke).

Svetlana Bajič je osvojila že dva naslova državnega prvenstva v gorskem teku ter državni rekord na 5000 - metrski stezi, s časom 17,33.

Gorski tek

Državni prvakinja Svetlana Bajič in Veronika Koren

V Škofji Loki je bil 22. avgusta gorski tek navzgor-navzdol, ki je štel za prvenstvo Slovenije in Slovenski pokal.

Na otroški tekmi - 2,3 km dolgi progi sta zamudila, za več kot pol minute, na štart Veronika Koren in Miloš Bajič. Veronika je tekla odlično in na vrhu ulovila Vrtičevo iz Sevnice, jo prehitela in proti cilju še povečala prednost za 20 sekund in tako premočno slavila.

Miloš Bajič se je trudil, prehitel veliko tekačev, vendar več kot četrto mesto ni mogel osvojiti.

Med mladinkami je na 7 km dolgi progi premočno zmagala Pirančanka Svetlana Bajič pred Kobaridčanko Pitamic Jasmino za 2 minuti in 38 sekund prednosti. Tretjevrščena Praprotnikova iz Lovrenca je zaostala kar za 6 minut.

Vsi trije člani Športnega društva Piran (Svetlana, Miloš in Veronika) vodijo v skupnem seštevku štirih tekem v Slovenskem pokalu gorskega teka.

Koper

Razstava grafik Božidarja Jakca

V koprski galeriji Meduza so 28. avgusta zvečer odprli razstavo grafik nestorja slovenskih likovnikov, pionirja slovenske grafike in dolgoletnega profesorja za grafiko Božidarja Jakca. Razstava bo odprta do konca septembra.

Božidar Jakac je študiral na likovni akademiji v Pragi od leta 1919 do 1923, kjer je leta 1923 končal tudi specialko pri prof. Broemseju in istega leta imel tudi prvo osebno in odmevno grafično razstavo v Pragi. V medvojnem času je živel v Ljubljani in študijsko potoval po svetu, njegova zasluga je v tem času je v uveljavitvi grafike kot enakovredne umetniške zvrsti. Leta 1943 se je priključil partizanom, kot risar in grafik postal neopomembnejši kronist tiste dobe. Po vojni je bil glavni pobudnik in ustanovitelj Akademije za likovno umetnost v Ljubljani leta 1945 in Mednarodnega grafičnega bienala leta 1955. Leta 1954 je prejel prvo mednarodno nagrado združenja lesorezcev XYLON v Zuerichu in si prizadeval za uveljavitev naše grafike v mednarod-

nem prostoru. Za svoje delo je prejel številne nagrade, med drugim tudi štirikrat Prešernovo nagrado. Razstava Jakčevih grafik iz obdobja med leti 1921 do 1976 je prva celovitejša predstavitev njegovega grafičnega opusa na Obali in sodi v projekt Grafika na Slovenskem po letu 1945. Čeprav je Jakac ustvarjal tudi v slikarstvu, risbi, ilustraciji, oblikovanju znamk in drugo, je najpomembnejši kot grafik, saj je spodbudil razvoj sodobne slovenske grafike in njene uveljavitve v svetu. Grafični listi iz praškega obdobja predstavljajo enega izmed vrhov avtorjevega opusa in sploh zgodnje slovenske grafike, nastajali so pod vplivom ekspresionizma, a brez radikalnih deformacij in zelo individualno pojmovanega s posebnim poetično noto. Jakac ves čas ohranja klasično pojmovanje črno-bele grafike in mojstrsko obvladovanje različnih grafičnih tehnik, v oblikovnem smislu pa pretežno realizem, kar bo razvidno tudi na razstavljenih lesorezih, litografijah, jedkanicah in suhih iglah v galeriji Meduza v Kopru.

Poletni glasbeni tečaj

III. Mednarodni poletni glasbeni tečaj, ki so ga letos od 26. 6. do 11.7. organizirali ZKD Karol Pahor Piran, Glasbena šola Piran in Avditorij Portorož je bil kljub nekaterim težavam uspešen. Nagrada violinistki Marjetki Šuler.

(fk)-Poletna glasbena šola je bila prvič organizirana leta 1996 pod umetniškim vodstvom prof. Briana Finlaysna, letos pa je umetniško vodstvo prevzel prof. Matej Šarč. Slušatelji, bilo jih je 39 iz Slovenije, Italije, Avstrije, Nemčije, Nizozemske, Makedonije in Srbije, so imeli na izbiro glasbeni tečaj za 6 instrumentov pod strokovnim vodstvom uveljavljenih profesorjev. Violina: prof. Illan Gronich, roj. v Izraelu, sedaj profesor na Visoki šoli umetnosti, najpomembnejši glasbeni akademiji v Berlinu. Oboa: prof. Matej Šarč, član Slovenske filharmonije. Viola in komorna igra: prof. Svava Bernhardsdottir, rojena v Islandiji, članica Slovenske filharmonije in docent na Akademiji za glasbo. Violončelo: prof. Miloš Mlejnik, član tria Arcadia in kvarteta Tartini - prof. na Akademiji za glasbo. Fagot: prof. Paolo Calligaris, rojen v Italiji, sedaj prvi fagotist Simfonikov RTV in član orkestra SLOWIND. Rog: prof. Metod Tomac, član Slovenske filharmonije in pihalnega orkestra SLOWIND. Korepetitorica: prof. Bojana Karuza.

V času poletne šole so profesorji in udeleženci tečaja izvedli pet koncertov. Komorni koncert in zaključni koncert predavateljev je posnel tudi Radio Koper-Capodistria. Tudi sicer so slušatelji III. poletnega glasbenega tečaja imeli večje število nastopov na Prvomajskem trgu v Piranu s katerimi so popestrili kulturni utrip mesta. Na zaključnem koncertu je župan Občine Piran podelil nagrado za najboljšo izvedbo Tartinijeve skladbe, ki jo je prejela violinistka Marjetka Šuler, študentka Akademije za glasbo v Ljubljani.

Z organizacijo in izvedbo poletne šole so bili organizatorji s strokovnega vidika zelo zadovoljni, velike težave pa so imeli pri zagotavljanju zadostnih prostorov - učilnic za vaje slušateljev, težave z bližnjimi stanovalci stavbe glasbene šole Piran, ki so se pritoževali nad "hrupom" in pa tudi s finančnimi sredstvi.

Javna zahvala

Pri realizaciji III. Mednarodnega poletnega glasbenega tečaja v Piranu so pomagali: Hotel Piran, Hoteli Palace Portorož, Hotel Barbara Lucija, Skupnost Italijanov Piran, OŠ Cirila Kosmača Piran, veliko razumevanje in pomoči pa sta izkazala tudi OŠ z italijanskim učnim jezikom Piran in Minoritski samostan Sv. Frančiška Piran. Glavni pokrovitelj je bila Občina Piran - župan Franko Fičur, sponzor pa Gramar d.o.o. Portorož. Organizatorji se jim toplo zahvaljujejo.

Piran

XXXIII. Mednarodni EXTEMPORE

Razstava odprta do 11. oktobra

Medobčinski zavod za likovno dejavnost Obalne galerije Piran je letos v času od 7. do 13. septembra že tridesetih organiziral Mednarodni EX-TEMPORE za slikarstvo v Piranu. Svečana otvoritev razstave in podelitev nagrad je bila v nedeljo, 13. septembra 1998 ob 19.00 uri v piranski Mestni galeriji. Razstava del bo odprta do nedelje, 11. oktobra.

Poleg Grand Prixa piranskega EX-TEMPORA (200.000 SIT) in petih velikih odkupnih nagrad (150.000 SIT) so bile podeljene še druge odkupne nagrade po 100.000 SIT bruto, ki jih umetnikom poklanjajo različna podjetja in ustanove. Najboljše likovno delo v tehniki akvarela nagradujejo Obalne galerije Piran. Nagrada znaša 70.000 SIT bruto. Odkupno nagrado v višini 50.000 SIT za likovno delo pa je razpisal in podeljuje Minoritski samostan Sv. Frančiška Piran na temo Samostan Sv. Frančiška.

Hotelske in druge nagrade razpisujejo in podeljujejo nekateri portoroški hoteli in potovalna agencija Maona d.o.o. Piran.

Mladinsko prvenstvo v jadranju Na pripravah Vinčec tretji

(tv) - V sklopu priprav na mladinsko evropsko prvenstvo v jadranju, ki je potekalo od 29. 8. do 4. 9. 1998 na avstrijskem jezeru Noislander See, se je Gašper Vinčec, mladi jadralski klub Koper v razredu Laser, udeležil mednarodnega jadralskega tedna na madžarskem Balatonu. V izredno težkih pogojih jadranga - pihal je močan veter s sunki do 7 Boforov, ki ga naši jadralski niso vajeni - je v končni razvrstitvi med mladinci Vinčec osvojil odlično tretje mesto.

**GRADBENIŠTVO, VISOKA IN
NIZKA GRADNJA**
6000 Koper, Ljubljanska c. 5
Tel./telefaks: 066/ 38 - 001
GSM: 041/ 687- 058

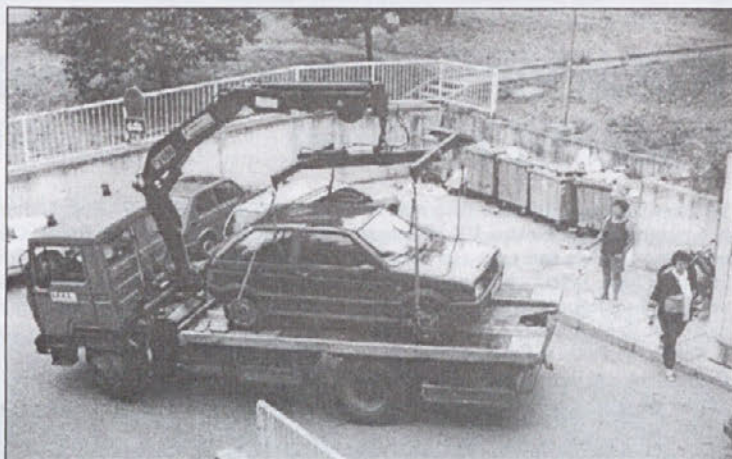
Gradbeno podjetje prevzame
(v večjem in manjšem obsegu)
gradbena dela - gradbeni inženiring
- projektiranje.

- * adaptacije, gradbene
- * gradbena in zaključna dela
- * gradnja na ključ
- * gradnja industrijskih objektov
- * sanacija objektov
- * spomeniki, kulturno-zgodovinski, sanacija in obnova
- * zidarstvo, tesarstvo, ometi, tlaki, fasade, keramika, kamnite škarpe
- * področje nizkih gradenj

**NAROČILA SPREJEMAMO
NON STOP**

Tel. 066/ 38-001
GSM: 041/ 687-058
od 7.00 do 20.00 ure

Kazen za brezbržne

Parkiranje pred zabojniki za odlaganje smeti je znan pojav. Brezbržni vozniki svoje avtomobile parkirajo kar pred zabojniki in tako onemogočijo odvoz smeti. Tako se je zgodilo nedavno v Liminjski ulici v Luciji, ko zaradi zatrpanosti z avtomobili delavci Okolja Piran niso mogli odpeljati smeti tako, da se je kamion vrnil prazen. Občinski inšpektor je poklical pajka in ta je z veseljem opravil svojo nalogo. Vse dokler ni bilo pred smetišči znakov prepovedano parkiranje, avtomobilov niso smeli odvažati, sedaj pa je pesem čisto drugačna, zato tole opozorilo na sliki ni odveč.

Evropsko prvenstvo v kartingu

II. memorial Ivana Čeliga

Častni gost prireditve bo Renee Arnoux (formula 1)

Karting klub Lucija, organizator Sandi Čeligo, organizira 19. in 20. septembra 1998 na kartodromu v Luciji prvo dirko za evropsko consko prvenstvo v kartingu. Pomerili se bodo najhitrejši vozniki svetovnega formata. Nastopilo bo okoli 80 voznikov iz Madžarske, Avstrije, Hrvaške, Češke, Slovaške, Belgije, Francije, Nemčije, Švice, Italije in Slovenije, v vseh treh kategorijah. Med drugimi tudi: Alessandro Piccini (10-kratni italijanski, dva-kratni evropski in 4-kratni svetovni prvak), Manetti Alessandro (dva-kratni svetovni prvak, Rossi Danilo (štiri-kratni svetovni prvak), Vincenzo Azzolina (1 X svetovni prvak) in Rodano Stefano (1 X svetovni prvak). Predvidena je tudi razstava formule F3000, vozila, ki bo v nedeljo odprlo dirko. Med predstavniki in proizvajalci opreme bo firma King Drago, ki oblači Irvinea in Schumacherja. V nedeljo zvečer bodo povabljeni v GH Metropol, ob svečani podelitvi nagrad v višini 30.000 DEM, videli tudi modno razstavo King Drago.

Seje na Črnem Kalu ne bo

Predsednik Občinskega sveta Mestne občine Koper Lojze Peric je Mestnemu odboru SDS Koper, ki je zahteval sklic septembrske seje OS MO Koper na Črnem Kalu, poslal dopis, da glede na potek dogodkov v zvezi z avtocesto do Kopra (razgrnjen osnutek lokacijskega načrta) ni bilo razloga za izvršitev strankine zahteve.

Sejem pohištva v Ljubljani - V času med 22. in 27. septembrom 1998 bodo na Gospodarskem razstavišču na široko odprta vrata Ljubljanskega pohištvenega sejma.

Vpis v folklorno skupino

V četrtek, 17. 9. 1998 ob 19.00 uri bo v Zanzibaru v Obrtni coni Lucija potekal vpis novih članov folklorne skupine Val iz Pirana. Skupina, ki deluje že od leta 1961 bo popestrila letošnji vpis s prireditvijo "Vpisni žur '98". Predstavila se bo z nošami posameznih slovenskih pokrajin, videomaterialom, fotografijami in načrtom za prihodnje obdobje. Novost v usmeritvi skupine je tudi želja po spoznavanju drugih kultur. Dodatne informacije: Elizabeta Fičur KUD Karol Pahor Piran, tel.: 066/ 73-455.

Obala 114, Lucija
Tel.: 066/ 770-328
Telefaks: 066/ 770-329

**PODJETJE ZA GRADBENE
STORITVE, INŽENIRING
IN TRGOVINO**

SVETOVANJE IN POSREDOVANJE

FIDATA
d.o.o.

Obala 132 - Lucija
6320 Portorož
Tel. & fax: 066/778-460,
770-623
GSM: 041/631-438
A.c. tel.: 066/771-295
HTTP://WWW.VIR.SI/GOSP/FIDATA

**PRODAJATE ALI
KUPUJETE VOZILO?**

Prihranite si čas.
Pri nas prodajamo in
posredujemo pri prodaji vozil.
Vse boste lahko opravili na
enem mestu, od podpisa do
prenosa lastništva vozila.

Neodvisni nestrankarski časnik
za območje Slovenske obale in zamejstva

primorski utrip

Ustanovitelj in izdajatelj:

informa

Tržno komuniciranje in informiranje
Portorož, Liminjska 91, Tel./Fax: 066/770-185
Pisarna: Lucija, sedež KS, Obala 105-107

Matična št. 1094343 DURS, Davčni urad Koper,
Izpostava Lucija, Adrijana Krajnc Vasovič s.p.
Ž.R. št.: 51400-620-63-051202111-668494 BK, PE
Piran, Ag. Lucija

Glavni in odgovorni urednik: Franc Krajnc

Naslov uredništva in oglasnega oddelka:
Liminjska 91, Lucija, 6320 Portorož,
Tel./Fax: 066/770-185

Oglasno trženje: Intermarket d.o.o. Portorož

Tel. & fax: 066/770-185, GSM 041/697-725

Tehnično urejanje: Informa Portorož

Tisk: Tiskarna VEK Koper

List izhaja mesečno, cena za izvod je 100 SIT
Po mnenju Urada za informiranje št. 4/3-12-889/93-
23/288 je časopis Primorski utrip proizvod informa-
tivnega značaja iz 13. točke tarife št. 3 prometnega
davka, po kateri se plačuje davek od prometa
proizvodov po stopnji 5%.

Posojilna ponudba ob prihajajočem šolskem letu

ZA MLADE

Poletje se zaključuje. Dopusti in počitnice se poslavljajo.

V naseljih, po cestah in tudi v šolah bo spet običajni delovni vrvež. Osnovnošolci, dijaki in študentje že čutijo notranji nemir, ki je povezan s pričetkom pouka. S tem prihaja tudi čas nakupov šolskih knjig in potrebščin ter drugih stvari za prihajajoče delovne obveznosti. Za ta namen je Vaša banka pripravila ponudbo.

Za nakupe ob pričetku novega šolskega leta Vam banka nudi posojilo po posebno ugodnih pogojih, različnih od običajne posojilne ponudbe:

- ogodna obrestna mera,
- nižji stroški sklenitve posojilne pogodbe,
- nižji stroški zavarovanja,
- posojilo je gotovinsko.

Posojilo je kratkoročno, do 1 leta. Ponudba je namenjena vsem komitentom Banke Koper kot tistim, ki z Banko Koper šele začenjajo sodelovati.

Vabimo Vas, da se oglasite v enotah Banke Koper.

Pozor! Ponuba velja do vključno 30. 10. 1998.

*za tiste, ki ljubijo izzive
per chi ama le grandi sfide*

Casino
PORTOROŽ

Casino
LIPICA